

ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ/Ε.Ι.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ
ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
1986-1988

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΛΑΜΠΑΚΗ - ΑΛΕΞΗ ΣΑΒΒΙΔΗ



ΑΘΗΝΑ 1988

ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ/Ε.Ι.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
1986-1988

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΛΑΜΠΑΚΗ - ΑΛΕΞΗ ΣΑΒΒΙΔΗ



ΑΘΗΝΑ 1988

Με τὴν ἐνκαιρία τῆς ὀργάνωσης ἀπὸ τὸ Κέντρο Βυζαντινῶν Ἑρευνῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν τοῦ Ἀ' Διεθοῦς Συμποσίου μὲ θέμα: Καθημερινὴ Ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομὲς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση κρίθηκε σκόπιμη ἢ σύνταξη τοῦ παρόντος βιβλιογραφικοῦ δελτίου πὸν προσφέρεται στοὺς συνέδρους καὶ εὐρύτερα στὴ διεθνή ἐπιστημονικὴ κοινότητα.

Στὸ δελτίο καταγράφονται οἱ ἑλληνογλωσσες βυζαντινολογικὲς μελέτες (αὐτοτελῆ ἔργα, ἄρθρα σὲ περιοδικά, τιμητικὸς τόμος καὶ πρακτικὰ συνεδρίων, μεταφράσεις ξένων ἔργων στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἀνατυπώσεις κλπ.) πὸν εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας κατὰ τὴν τριετία ἀπὸ τὸ 1986 ὡς τὸν Ἰούνιο τοῦ 1988, μετὰ τὴ σύγκληση δηλαδὴ τοῦ 17ου Διεθοῦς Συνεδρίου Βυζαντινῶν Σπουδῶν στὴν Washington. Προκειμένου νὰ περιληφθοῦν εὐάριθμα δημοσιεύματα πὸν ἀναφέρονται στὸν λατινοκρατούμενο ἑλληνικὸ χῶρο (μὲ θεματικὴ κυρίως τὴν τέχνη) ὁρίστηκε ὡς συμβατικὸ χρονολογικὸ ὄριο τὸ ἔτος 1500. Τὰ βιβλιογραφικὰ λήμματα καταχωρίζονται σὲ εἰδολογικὲς ἐνότητες, ἐνῶ τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων παρατίθενται μὲ ἀλφαβητικὴ σειρὰ σὲ χωριστὸ πίνακα.

Ἡ ἀξία τῶν βιβλιογραφικῶν δελτίων ὡς ἔργων ὑποδομῆς γιὰ τὴν ἔρευνα εἶναι δεδομένη. Ἡ συχνὴ διακίνησή τους ἀνάμεσα στοὺς ἐρευνητὲς κρίνεται ἴσως κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἀκόμη πῶς χρησίμη, ἂν λάβει κανεὶς ὑπόψη του τὴν καθυστέρηση πὸν παρατηρεῖται στὴν τακτικὴ ἔκδοση περιοδικῶν καὶ ἰδιαίτερα πρακτικῶν συνεδρίων.

X. A. M.

Α'

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

- Ἄλεξοπούλου Ἀθηνᾶς - Χρυσουλάκη Γ. - Χατζηδάκη Νανῶς, Συμβολή τῆς ὑπέρυθρης ρεφλεκτογραφίας στῆ φυσικοχημικὴ μελέτῃ τῶν βυζαντινῶν εἰκόνων, Ἀρχαιολογία, τεύχ. 22 (1987), 40-45.
- Ἀντουράκη Γ., Μελέτῃ, καταγραφή καὶ ἀρχειοθέτῃ τῶν χριστιανικῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 27 (1986), 811-878.
- Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογία καὶ Ἐπιγραφικὴ, τόμ. 1: Θεωρητικὸ μέρος, Ἀθήνα 1987.
- Τοιχογραφημένοι βυζαντινοὶ ναοὶ τῆς Κρήτης, Α': Ἐπαρχία Σφακιῶν - Ἀποκορώνου - Ρεθύμνης, Ἀθήνα 1978-1987.
- Ἀντωνόπουλου Ἡ., Προλεγόμενα γιὰ μιὰ τυπολογία τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος στῆ βυζαντινὴ εἰκονογραφία, Ἱστορικότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 271-286.
- Ἀσημακοπούλου Ἀτζακᾶ Παναγιώτας, Σύνταγμα τῶν παλαιοχριστιανικῶν ψηφιδωτῶν δαπέδων τῆς Ἑλλάδος. Π: Πελοπόννησος-Στερεὰ Ἑλλάδα, Θεσσαλονίκη 1987.
- Ἀσπρᾶ - Βαρδαβάκη Μάιρης, Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Ἁγίου Νικολάου στῆν Κλένια τῆς Κορινθίας, Δίπτυχα 4 (1986-1987): Ῥδῆ - Ἀφιέρωμα εἰς *Giuseppe Schirò*, 94-140.
- Ἀχειμάστου - Ποταμιάνου Μυρτάλης, Ἡ ἔρμηνεία μιᾶς τοιχογραφίας στῆ μονὴ τῆς Βλαχέρνας κοντὰ στῆν Ἄρτα, Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας 13 (1985-1986), 301-305.

- Β α σ ι λ ά κ η Μ α ρ ί α ς, Εικόνα τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 247-259.
- Οἱ παραστάσεις τῶν κολαζομένων γυναικῶν στὶς ἐκκλησίες τῆς Κρήτης, *Ἀρχαιολογία*, τεύχ. 21 (1986), 41-46.
 - Εἰκονογραφικοὶ κύκλοι ἀπὸ τῆ ζωὴ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου σὲ ἐκκλησίες τῆς Κρήτης, *Κρητικὴ Ἑστία* 1 (1987), 60-84.
- Β ο κ ο τ ό π ο υ λ ο υ Π. Α., Μία ἰδιότυπη μορφή ὀκταπλεύρου τρούλλου, *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γοιτσόπουλον*, 233-236.
- Ὁ ναὸς τῆς Παναγίας στὴν Πρεβέντζα τῆς Ἀκαρνανίας, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 251-275.
- Β ο λ α ν ά κ η Ι., Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὸ Βαθειακὸ Ρεθύμνης, *Θεολογία* 57 (1986), 608-675.
- Γ κ ι ο λ έ Ν., Οἱ λειτουργικὲς πηγὲς τῆς Ἀνάληψης στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἡρακλείδου τῆς μονῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννη τοῦ Λαμπαδιστῆ, *Πρακτικὰ Β' Διεθνοῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 513-521.
- *Βυζαντινὴ Ναοδομία (600-1204)*, Ἀθήνα 1987.
- Γ κ ρ ά τ ζ ι ο υ Ὁ λ γ α ς, Ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου: τὰ πρῶτα χρόνια, *Μνήμων* 11 (1987), 54-73.
- Δ η μ η τ ρ α κ ο π ο ύ λ ο υ - Σ κ υ λ ο γ ι ά ν ν η Ν ι κ ο λ έ τ τ α ς, Ἀνάγλυφα θεωράκια ἀπὸ τὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 157-173.
- Δ η μ η τ ρ ο κ ά λ λ η Γ., Ὁ Ἅγιος Νικόλαος Ἰστιαίας Εὐβοίας, Ἀθήνα 1986.
- Δ ρ α ν δ ά κ η Ν., Ὁ σπηλαιώδης ναὸς τοῦ Ἁι-Γιαννάκη στὴ Ζούπενα, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 79-91.
- Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος στὸν Τσόπακα τῆς Μάνης, *Πελοποννη-*

- σιακά 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 241-255.
- Ἀπὸ τὴν παλαιοχριστιανικὴ καὶ βυζαντινὴ Μάνη: Θέματα ἀρχαιολογικά-τοπογραφικά-δημογραφικά, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 15-28.
- Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη Καφιόνας, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 241-249.
- Θεοχάρη Μαρίας, *Ἐκκλησιαστικὰ χουσοκέντητα (Βιβλιοθήκη Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἑλλάδος)*, Ἀθήνα 1986.
- Θεοχαρίδου Καλλιόπης, Συμβολὴ στὴ μελέτη τῆς παραγωγῆς οἰκοδομικῶν κεραμικῶν προϊόντων στὰ βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ χρόνια, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 97-111.
- Καλλιγᾶ, Α.-Καλλιγᾶ Χάριτος Τὸ σπῆτι τοῦ Λάσκαρη στὸ Μυστρά, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 261-277.
- Καλοπίση-Βέρτη Σοφία, Διακοσμημένοι φωτοστέφανοι σὲ εἰκόνες καὶ τοιχογραφίες τῆς Κύπρου καὶ τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, *Πρακτικά Β' Διεθνοῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 555-560.
- Καρακασάνη Ἀγάπης, Σχόλια σὲ μιὰ εἰκόνα τοῦ σπιχηροῦ τῶν Χριστουγέννων, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 93-96.
- Κυριακοῦ Κατερίνας, *Οἱ ἱστορημένοι χρῆσμοι τοῦ Λέοντα τοῦ Σοφοῦ. Ἱστορικὴ τοποθέτηση καὶ εἰκονογραφικὴ ἐξέταση*, 15ος-17ος αἰ., 2 τόμοι, Θεσσαλονίκη 1988 (δακτυλογρ. διατριβή).
- Κωνσταντινίδη Χαρᾶς, Ὁ σταυρεπίστεγος ναὸς τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς στὴν Πλάτσα τῆς Ἐξω Μάνης, *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 423-440.
- Μαδεράκη Σ. Ν., Βυζαντινὰ μνημεῖα τοῦ Νομοῦ Χανίων:

- ‘Ο Ἅγιος Ἰσίδωρος στὸ Κακοδίκι Σελίνου, *Κρητικὴ Ἑστία* 1 (1987), 85-109.
- Μ α ρ α β ᾶ - Χ α τ ζ η ν ι κ ο λ ᾶ ο υ Ἄ ν ν α ς, Ἡ μικρογραφία τῆς χαμένης δραχμῆς, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 209-213.
- Μ ο υ ζ ᾶ κ η Σ., Βυζαντινές-Μεταβυζαντινές ἐκκλησίες τῆς Τήλου. Ἐρευνα καὶ προσθῆκες στὴ δωδεκανησιακὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ, *Δωδεκανησιακὰ Χρονικὰ* 12 (1987), 145-213.
- Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ στὰ βυζαντινὰ Δωδεκάνησα (4ος - ἀρχὲς 14ου αἰ.), *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 65-78.
- Μ ο υ ρ ῖ κ η Ν τ ο ὔ λ α ς - Μ π ο ὔ ρ α Χ. - Μ π ο ὔ ρ α Λ α σ κ α ρ ῖ ν α ς, Τὸ 17ο Διεθνὲς Συνέδριο Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Washington 3-8 Αὐγούστου 1986, *Βυζαντιακὰ* 6 (1986), 158-160 (τέχνη-ἀρχιτεκτονικὴ-μικροτεχνία).
- Μ ο υ τ σ ὀ π ο υ λ ο υ Ν. Κ., Τὸ βυζαντινὸ κάστρο τῆς Ζίχνας. Συμβολὴ στὴ μελέτη ἑνὸς βυζαντινοῦ ὄχυροῦ οἰκισμοῦ στὴν περιοχὴ τοῦ Στρυμῶνα, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης 10 (1986), 161-338.
- Ἀπὸ τὴν βυζαντινὴ Καρύταινα, *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 129-202.
- Μ π ο ὔ ρ α Χ., Κατάλογος ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, ἄλλοτε στίς ἀποθῆκες τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 39-77.
- Ν α σ τ ᾶ σ ε Δ., Τεκμήρια πολιτικῆς ἰδεολογίας στὴ θρησκευτικὴ εἰκονογραφία καὶ στὴν ἐραλδική, *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 171-183.
- Ν ι κ ο λ ι δ ᾶ κ η Μ., Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Καρδιώτισσας Μεσαρᾶς, *Ἀμάθεια*, τεύχ. 68-69 (1986), 201-215.
- Ν ι κ ο ν ᾶ ν ο υ Ν., *Μετέωρα. Τὰ μοναστήρια καὶ ἡ ἱστορία τους*, Ἀθήνα 1987.
- Π α ν α γ ι ω τ ῖ δ η Μ α ρ ῖ α ς, Τεχνοτροπικὲς σχέσεις τῆς ζω-

- γραφικῆς τῆς Κύπρου καὶ τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸ 13ο αἰώνα, *Πρακτικά Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 561-566.
- Π α π ᾱ 'Α., Βιβλιογραφία ἱερατικῶν καὶ λειτουργικῶν ἀμφίων τοῦ βυζαντινοῦ τύπου, *Θεολογία* 57 (1986), 343-369.
- Π α π α δ ᾶ κ η - Ο e k l a n d Σ τ ἔ λ λ α ς, 'Ο κώδικας 590 τῆς μονῆς Βατοπεδίου: ἓνα ἀντίγραφο τοῦ 'Ιωβ τῆς Πάτμου, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 17-37.
- Π α π α ζ ῶ τ ο υ Θ., 'Η κτητορικὴ ἐπιγραφή τῆς παλιᾶς μητρόπολης τῆς Βέροιας, *Ἱστορικογεωγραφικά* 1 (1986), 200.
— 'Η πύλη τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων τοῦ Κουλά τῆς Θεσσαλονίκης, *Ἱστορικογεωγραφικά* 1 (1986), 201.
— Ἐπισκευὴ τῆς Ἀκρόπολης τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὸν Βασίλειο Ἀχριδηρό, *Ἱστορικογεωγραφικά* 1 (1986), 201-202.
- Π α π α ν ι κ ὀ λ α - Μ π α κ ι ρ τ ζ ῆ Δ ῆ μ η τ ρ α ς, Γεράκια καὶ γερακάρηδες σὲ κυπριακὰ μεσαιωνικὰ ἐφυσωμένα ἀγγεῖα, *Πρακτικά Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 567-575.
- Π α σ π ᾶ τ η Α. Γ., *Βυζαντινὰ Μελέται, τοπογραφικαὶ καὶ ἱστορικαὶ μετὰ πλείστων εἰκόνων (Βιβλιοθήκη Ἱστορικῶν Μελετῶν, 208)*, Ἀθήνα 1986 (φωτοανατ. α' ἔκδ., Κωνσταντινούπολη 1877).
- Π ἰ τ σ ι ο υ Θ. Κ., Περιπτώσεις πολλαπλῶν ταφῶν τοῦ βυζαντινοῦ νεκροταφείου Ἀβδήρων, *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 237-240.
- Π ρ ο κ ο π ῖ ο υ Γ. Α., Τὸ Καθολικὸ τῆς μονῆς τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων Ἐρμιόνης, *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 209-222.
- Σ κ λ ᾶ β ο υ - Μ α υ ρ ο ε ἰ δ ῆ Μ α ρ ῖ α ς, Παράσταση προσωπείου σὲ βυζαντινὰ γλυπτά, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 175-179.
- Σ τ α σ ι ν ὀ π ο υ λ ο υ Σ., 'Η ἀποκατάσταση τῆς ἐνθρονῆς Παναγίας, *Ἀρχαιολογία*, τευχ. 22 (1987), 53-58.

- Σ τ ί κ α Ε ύ σ τ. Γ. (†), 'Ο ναὸς τῆς Ἀγίας Σοφίας ἐπὶ τοῦ κάστρου τῆς Μονεμβασίας (μετὰ ἱστορικῶν παρεμβάσεων καὶ ἀναφορᾶς εἰς τὰ μνημεῖα τῆς πόλεως), *Λακωνικαὶ Σπουδαὶ* 8 (1986), 271-376.
- Σ τ ο υ φ ῆ - Π ο υ λ η μ έ ν ο υ Ἰ ω ά ν ν α ς, Παλαιοχριστιανικὲς παραστάσεις τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ βυζαντινὸς Παντοκράτωρ, *Θεολογία* 57 (1986), 793-854.
- Σ τ ρ α τ ῆ Ἀ γ γ ε λ ι κ ῆ ς, Τὸ σωζόμενον ψηφιδωτὸ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέα ἀπὸ τὴν παλαιὰ μητρόπολη Σερρών, *Μακεδονικά* 25 (1985-1986), 88-104.
- Τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ό π ο υ λ ο υ Δ., Τὸ ἔβδομο συμπόσιο βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας καὶ Τέχνης. (Ἀθήνα, 24-26 Ἀπριλίου 1987). Ἀνασκόπηση-κρίσεις-προτάσεις, *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 109-118.
- Βυζαντινὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν: ἀπὸ τὸν εὐσεβισμό στὸν αἰσθητισμὸ (ἢ μικρὸς ἀντιρρητικὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη), *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 119-128.
- Τ σ ι γ α ρ ῖ δ α Ε. Ν., *Οἱ τοιχογραφίαι τῆς μονῆς Λατόμου Θεσσαλονίκης καὶ ἡ βυζαντινὴ ζωγραφικὴ τοῦ 12ου αἰώνα*, Θεσσαλονίκη 1986.
- Ἐρευνες στοὺς ναοὺς τῆς Καστοριᾶς, *Μακεδονικά* 25 (1985-1986), 379-389.
- Εἰκονιστικὲς μαρτυρίαι τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ σὲ ναοὺς τῆς Καστοριᾶς καὶ Βέροιας. Συμβολὴ στὴν εἰκονογραφία τοῦ Ἀγίου, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 261-294.
- Τ σ ι ο ύ μ η Χ ρ υ σ ά ν θ η ς, Οἱ πρῶτες ἀπεικονίσεις τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ στὴ Θεσσαλονίκη, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 245-257.
- Τ σ ι τ ο υ ρ ῖ δ ο υ Ἰ ω ά ν ν α ς, Ὁ ζωγραφικὸς διάκοσμος τοῦ Ἀ-

γίου Νικολάου Ὁρφανοῦ στὴ Θεσσαλονίκη. Συμβολὴ στὴ μελέτη τῆς παλαιολόγειας ζωγραφικῆς κατὰ τὸν πρώιμο 14ο αἰώνα, Θεσσαλονίκη 1986.

Χ α ρ α λ α μ π ῖ δ η Κ., Παρατηρήσεις σὲ εἰκονογραφικὲς παραστάσεις τοῦ Ἁγ. Γεωργίου Κεφαλοφόρου στὸ Ἅγιο Ὄρος, *Μακεδονικά* 25 (1985-1986), 363-369.

— *Οἱ δενδρίτες στὴν προχριστιανικὴ καὶ χριστιανικὴ ιστορικοφιλολογικὴ παράδοση καὶ εἰκονογραφία*, Θεσσαλονίκη 1986.

Χ α τ ζ η δ ά κ η Μ., Χρονολογημένη βυζαντινὴ εἰκόνα στὴ μονὴ Μεγίστης Λαύρας, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 225-240.

— *Ἕλληνες ζωγράφοι μετὰ τὴν ἄλωση (1450-1830)*, μὲ εἰσαγωγὴ στὴν ἱστορία τῆς ζωγραφικῆς τῆς ἐποχῆς, τόμ. 1, (Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν Ε.Ι.Ε., 33), Ἀθήνα 1987.

— *Μυστραῶς. Ἡ μεσαιωνικὴ πολιτεία καὶ τὸ κάστρο. Πλήρης ὁδηγὸς τῶν παλατιῶν, τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ κάστρου*, Ἀθήνα 1987.

Χ α τ ζ η δ ά κ η Ν α ν ῶ ς - P h i l i p p o n J. - A u s s e t P. - Χ ρ υ σ ο υ λ ά κ η Γ. - Ἀ λ ε ξ ο π ο ῦ λ ο υ Ἀ θ η ν ᾶ ς, Συμβολὴ τῶν φυσικοχημικῶν μεθόδων ἀνάλυσης στὴ μελέτη 13 εικόνων τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, *Δελτίον Χριστιανικῆς καὶ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας* 13 (1985-1986), 215-245.

Β'

ΔΙΚΑΙΟ

- Γ ο υ ν α ρ ί δ η Π., "Όρκος και άφορισμός στα βυζαντινά δικαστήρια, *Σύμμεικτα* 7 (1987), 41-57.
- Ζ έ π ο υ Π. Ι., 'Η βυζαντινή νομική παιδεία κατά τον 7ο αιώνα, *Βυζάντιον. 'Αφιέρωμα στον 'Ανδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 2, 'Αθήνα 1986, σελ. 735-749.
- Μ π ο υ ρ δ ά ρ α Κ α λ λ ι ό π η ς, Τò έγκλημα καθοσιώσεως στην έποχή των Κομνηνών (1081-1185), *'Αφιέρωμα στον Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 211-229.
- Τò δίκαιο στα άγιολογικά κείμενα (*Forschungen zur Byzantinischen Rechtsgeschichte*, 2), 'Αθήνα 1987.
- Ο ί κ ο ν ο μ ί δ η Ν., 'Η «Πεϊρα» περι παροίκων, *'Αφιέρωμα στον Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 232-241.
- Τά ζώα του άρμαμένου δέν άγγαρεύονται, *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): 'Ωδή -'Αφιέρωμα εις *Giuseppe Schirò*, 49-52.
- Π α π α γ ι ά ν ν η 'Ε λ ε υ θ ε ρ ί α ς, Οί κληρικοί των βυζαντινών γυναικείων μονών και τò άβατο, *Βυζαντιακά* 6 (1986), 75-93.
- Τά οικονομικά του έγγαμου κλήρου στο *Βυζάντιο* (*Forschungen zur Byzantinischen Rechtsgeschichte*, 1), 'Αθήνα 1986.
- Π ά ύ λ ο υ (Μητρ. Σουηδίας), Οί άποστολικοί κανόνες, *'Εκκλησία και Θεολογία* 7-8 (1986-1987), 647-676.
- Π ε ρ ε ν τ ί δ η Σ. Πώς μιá συνήθεια μπορεί νά έξειλιχθεϊ σε θεσμό; 'Η περίπτωση του «θεωρήτρου», *'Αφιέρωμα στον Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 2, Ρέθυμνο 1986, σελ. 476-485.
- Π ι τ σ ά κ η Κ. Γ., 'Ο «Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως» (!) Κωνσταντίνος 'Αρμενόπουλος και ó Νομοκάνων του Μανουήλ

- Μαλαξοῦ, *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 634-642.
- Τρωιάνου, Σ., Ἡ μετάβαση ἀπὸ τὸ ρωμαϊκὸ στὸ βυζαντινὸ δίκαιο, *Τὰ Ἱστορικὰ* 6 (1986), 267-281.
- *Μαγεία καὶ δίκαιο* στὸ Βυζάντιο, *Ἀρχαιολογία*, τεύχ. 20 (1986), 41-44.
- *Οἱ πηγές τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου. Εἰσαγωγικὸ βοήθημα*, Ἀθήνα 1986.
- *Ἡ ἀμβλωση κατὰ τὸ δίκαιο τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*, Ἀθήνα 1987.
- Χριστοφιλόπουλου Α., Σύμπραξι συγγενῶν σὲ δικαιοπραξίες, *Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 358-361.
- Χριστοφιλοπούλου Αἰκατερίνης, Πολιτειακὰ ἔργα καὶ κράτος δικαίου στὴ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία, *Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 185-210.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- Ἄβραμιά Ἀναστασίας, Ὁ ἐπίσκοπος καὶ ἡ πόλις: Τὰ κοσμικὰ κτίσματα, *Βυζαντιὰ* 7 (1987), 77-89.
- Ἀγγελόπουλου Ἀθ. Ἀναστασίας, Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία. Ἡ μοναχικὴ πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἱστορία-τυπικὰ-ζωή, Θεσσαλονίκη 1987.
- Ἀναγνωστοπούλου Β. Ν., Ἡ νηστεία κατὰ τοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, Ἐπιστημονικὴ Παρουσία Ἐστίας Θεολόγων *Χάλκης* 1 (1987), 167-186.
- Ἀναστασίου Γ. Ε., Ὁ Πατριάρχης Φιλόθεος Κόκκινος ὡς ἀγιολόγος, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονικέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 49-65.
- Οἱ κοινωνικὲς ἀντιλήψεις τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 195-209.
- Ἀνεστίδη Ἀδ., (ἐπιμ.), Ἑλληνικὴ θεολογικὴ βιβλιογραφία τοῦ ἔτους 1982 καὶ παραλειπόμενα ἀπὸ τοῦ 1977 (Παράρτημα Θεολογίας), Ἀθήνα 1987.
- Βάκαρου Δ., Ἡ ἱερωσύνη στὴν ἐκκλησιαστικὴ γραμματεία τῶν πέντε πρώτων αἰώνων, Θεσσαλονίκη 1986.
- Οἱ εὐχὲς τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ*

- (12-14 Νοεμβρίου 1984), Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 307-323.
- Β α ρ λ ᾶ Μ., 'Ο "Άγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμαῆς καὶ ἡ προσφορά του εἰς τὰ σημερινὰ κοινωνικὰ δεδομένα, *Γρηγόριος ὁ Παλαμαῆς* 69 (1986), 140-147.
- 'Η 'Αγία Γραφή καὶ ἡ 'Ιερά Παράδοση κατὰ τὸν Μ. Βασίλειο, *Γρηγόριος ὁ Παλαμαῆς* 69 (1986), 272-287.
- Β α σ ι λ ι κ ο π ο ὐ λ ο υ -'Ι ω α ν ν ῖ δ ο υ 'Α γ ν ῆ ς, 'Η ἐπισκοπὴ Κορώνης στὶς ἀρχὲς τοῦ 13ου αἰ. 'Ο ἐπίσκοπος 'Αθανάσιος, *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 376-384.
- Β ε ἶ ν ὄ γ λ ο υ Τ., Συμβολὴ στὴν ἔρευνα γιὰ τοὺς μάρτυρες καὶ ἀγίους τῆς Μικρασίας, *Μικρασιατικὰ Χρονικὰ* 18 (1988), 17-40.
- Β ο υ ρ λ ῆ Α., 'Η ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ Λόγου κατὰ τοὺς ὕμνους τῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων Τεσσαρακοστῆς, *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 27 (1986), 633-702.
- Γ α λ ῖ τ η Γ. Α., 'Η ἀδιάλειπτη προσευχὴ κατὰ τὸν "Άγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμαῆ, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμαῆ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 173-191.
- Γ ι έ β τ ι τ ς Α., 'Ο ὦν (= Γιαχβὲ) ὡς ζῶν καὶ ἀληθινὸς θεός, ὅπως περὶ αὐτοῦ μαρτυρεῖ ὁ "Άγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμαῆς, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμαῆ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 109-134.
- Γ ὀ ν η Δ. Β., Εἰδήσεις γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου κατ' ἀνάδοτὴ ἐπιστολὴ Πατριάρχου Κων/πόλεως (μέσα ἰδ' αἰ.), *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 333-350.
- Γ ο υ ν α ρ ῖ δ η Π., 'Η «Διήγησις» τοῦ μαρτυρίου τῶν μοναχῶν τῆς Καντάρας καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, *Πρακτικὰ Β'*

- Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 313-332.
- Δετοράκη Θ., Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη: 'Αγιολογικὲς σχέσεις (527-1453), *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Α' Διεθνῆς Βυζαντινολογικῆ Συνάντησις*, Ἀθήνα 1987, σελ. 85-99.
- Ἐγγλεζάκη Β., Ἐπιφάνιος Σαλαμῖνος, πατὴρ τοῦ κυπριακοῦ αὐτοκεφάλου, *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 303-312.
- Ἐλευθεριάδου Ε., Ἡ Ἁγία Ἐβδόμη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἡ ἐν Νικαίᾳ, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς*, τευχ. 70 (1988), 88-93.
- Εὐαγγελάτου - Νοταρᾶ Φλωρεντίας, Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς ἐπισκοπῆς Γλαβνίτσας, *Ἡπειρωτικὰ Χρονικὰ* 28 (1986), 27-32.
- Ζήση Θ. Ν., Ἡ ἐνότης τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως εἰς τοὺς βίους τῶν Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, *Θεολογία* 57 (1986), 386-396.
- Ὁ Ἁγιος Φιλόθεος ὡς θεολόγος σὲ σύγκριση μὲ σημερινούς «θεολόγους», *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονικέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 195-209.
- Θέμελη Χ., (Μητροπ. Μεσσηνίας), Ἡ ἐν τῷ Βυζαντίῳ θεολογικὴ κίνησις κατὰ τὸν 12ον αἰ. καὶ ὁ Νικόλαος Μεθώνης, *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 17-26.
- Ἱστορικὰ σημειώματα περὶ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μεσσηνίας, *Θεολογία* 59 (1988), 48-87.
- Ἰουστίνου (Σιμωνοπετρίτη ἱερομόναχου) (ἐπιμ.), Ἁγιος Σίμων ὁ Ἀθωνίτης, *κτίτωρ τῆς Σιμωνόπετρας* (Ὁρθόδοξο Μαρτυρία, 25), Ἀθήνα 1987.
- I r m s c h e r J o h a n n e s, Εἰδωλοκρατικὴ συνέχεια στὸ ἰουστινιάνειο κράτος, *Βυζαντικὰ* 6 (1986), 15-31.

- Καϊμάκη Δ. Β., 'Ο Πατριάρχης Φιλόθεος Κόκκινος καὶ τὸ δογματικὸ τοῦ ἔργο, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονικέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 115-136.
- Καρᾶ Μ., 'Ἡ νῆσος Ἰμβρος. Συμβολὴ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν της (*Ἀνάλεκτα Βλατάδων*, 48), Θεσσαλονίκη 1987.
- Κοντοβᾶ Β. Θ., 'Ἐκπαιδευτικὰ μηνύματα τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς*, τεύχ. 70 (1988), 94-111.
- Κούκουρα Δήμητρας, 'Ἡ ἐκκλησιαστικὴ γλῶσσα καὶ οἱ γλωσσικὲς ἐπιλογές τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 231-241.
- Λαμπρινίδη Μ. Α., Χοζοβιώτισσα. 'Ἡ χιλιόχρονη μονὴ τῆς Ἁμοργοῦ, *Παρνασσός* 28 (1986), 120-126.
- Λαψίδη Ὁδ., 'Ἡ διασκευὴ τοῦ βίου τῶν ἰδρυτῶν τῆς μονῆς Σουμελᾶ κατὰ Παρθένιον Μεταξόπουλον καὶ Νεόφυτον Καυσοκαλυβίτην, *Ἀρχεῖον Πόντου* 41 (1987), 3-50.
- (συνεργασία Florin Marinescu), Δύο προγενέστεραι τῆς «διασκευῆς» μορφαὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ιδρύσεως τῆς μονῆς Σουμελᾶ, *Ἀρχεῖον Πόντου* 41 (1987), 221-239.
- Ματζαρίδη Γ. Ι., Οἱ «διὰ Χριστὸν σαλοὶ» στὰ ἀγιολογικὰ ἔργα τοῦ Ἁγίου Φιλοθέου, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονικέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 85-97.
- 'Ἡ πνευματικὴ ζωὴ κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 157-170.
- Μαρτζέλου Γ. Δ., 'Ο Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς καὶ ἡ

- νεότερη δυτική θεολογία, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 213-227.
- Μ α τ σ ο ῦ κ α Ν., Ἡ διπλή θεολογικὴ μεθοδολογία Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 73-105.
- Μ e y e n d o r f f J., Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στὴ Θεολογία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 137-153.
- Μ ω ρ α ῖ τ τ η Φ., Τινὰ περὶ ἐκφράσεως τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν εἰκόνων, *Τετράμηνα* τευχ. 30 (1986), 2076-2078.
- Μ ω ῦ σ έ ρ ς (Ἁγιορείτου μοναχοῦ), *Οἱ ἔγγραφοι ἅγιοι τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὸ Μηρολόγιο (Ἐορθόδοξη Μαρτυρία, 27)*, Ἀθήνα 1988.
- Π α ῖ ζ η -Ἀ πο σ τ ο λ ο π ο ῦ λ ο υ Μ ά χ η ς, Μιά συνοδικὴ πράξις (1493) τοῦ Μαξίμου Δ' ποῦ ἀποδίδεται στὸν Νήφωνα Β', *Μνήμων* 11 (1987), 74-82.
- Π ά λ λ α Π., Ἡ στάσις τοῦ Μ. Βασιλείου ἔναντι τοῦ θανάτου βάσει τῶν παραμυθητικῶν ἐπιστολῶν του, *Ἐκκλησία* 63 (1986), 219-221, 254-257.
- Π α ν τ ε λ ε ἡ μ ο ν ο ς (Μητροπ. Θεσσαλονίκης), Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὡς διάκονος τοῦ θείου λόγου, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 9-48.
- Π α π α δ ό π ο υ λ ο υ Α. Μ., Ἡ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλία κατὰ τὸν Ἅγιο Φιλόθεο πατριάρχη

Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὁ ἀρξάμενος ὀρθοδοξο-ρωμαιοκαθολικὸς θεολογικὸς διάλογος, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονικέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 157-193.

Π α π α δ ὀ π ο υ λ ο υ Κ., Ἐπισημώσεις τοῦ Ἐπικτήτου παρὰ τῷ Μεγάλῳ Βασιλείῳ, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 27 (1986), 621-626.

Π α π α θ α ν α σ ῖ ο υ Α., «Πόλις καθαρῶς λατρεύουσα». Ὁ κοινωνικὸς χαρακτήρας τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἁγίου Ἀρέθα, *Θεολογία* 59 (1988), 187-192.

Π ά σ χ ο υ Π., Τὸ τρίτο διεθνὲς συμπόσιο γιὰ τὸν Ἅγιο Νικόλαο (Ἀττάλεια Παμφυλίας-Μύρα Λυκίας, 3-8 Δεκ. 1985), *Θεολογία* 57 (1986), 244-250.

Π α ύ λ ο υ (Μητροπ. Σουηδίας), Ἡ σύνοδος τῆς Σαρδικῆς (343 μ.Χ.), Ἐπιστημονικὴ Παρουσία Ἐστίας Θεολόγων Χάλκης 1 (1987), 187-209.

Π ρ ε μ ε τ ῖ δ η Γ., Ἡ μητρόπολις Κολωνείας, *Θεσσαλονίκη* 1987.

Π ρ ο β α τ ᾶ κ η Θ. Μ., Τὸ Ἅγιο Ὄρος. Ἱστορία-τέχνη-ζωή-παράδοσις τοῦ μοναχισμοῦ, Ἀθήνα 1986.

Ρ α ν τ ο ύ ν ο β ι τ ς Β., Τὰ ἔργα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ στὶς σερβοσλαβονικὲς μεταφράσεις τοῦ 14ου αἰῶνα, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 297-304.

Σ μ υ ρ ν ᾶ κ η Γ., Τὸ Ἅγιον Ὄρος. Πρόλογος Διονυσίας Παπαχρυσάνθου. Εὐρετήριο Ἱ. Ταβλάκη, Καρυὲς Ἁγ. Ὄρους 1988 (φωτοαντ. ἀ' ἔκδ., Ἀθήνα 1903).

Σ ο φ ι α ν ο ῦ Δ. Ζ., Ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Νέος τῆς Βουναίνης (I' αἰ.). Συμπληρωματικὰ στοιχεῖα, *Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικὰ* 2 (1986), 71-148, 359-61.

- Σ τ α μ ο ύ λ η Χ., Σαλοὶ καὶ ψευδοσαλοὶ στὴν ὀρθόδοξη ἀγιο-
λογία, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 70 (1988), 112-128.
- Σ τ α υ ρ ῖ δ η Β. Θ., Ὁ συνοδικὸς θεσμὸς εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν
Πατριαρχεῖον, Θεσσαλονίκη 1986.
- *Ἱστορία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (1453-σήμερον)*,
Θεσσαλονίκη 1987.
- Σ ω τ η ρ ό π ο υ λ ο υ Χ. Γ., Τὸ σχῆμα τοῦ κύκλου καὶ ἡ τάξις
ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι κατὰ τὸν Θεοφάνη Νικαίας, *Ἐπιστημο-
νικὴ Ἐπιτηρὶς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*
27 (1986), 505-541.
- Τ σ ά μ η Δ. Γ., Οἱ βιογραφίαι Ἁγίων τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ
τὸ Φιλόθεο Κωνσταντινουπόλεως, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συ-
νεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φι-
λοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονι-
κέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 67-84.
- Τ σ ῖ τ σ α Α. Χ., Τρεῖς Καππαδόκες ἱεραπόστολοι στὴ Βόρεια
Ἰταλία (τέλος τοῦ 8' αἰ. μ.Χ.). Ἕνας ἱερός δεσμὸς αἵματος
ἀνάμεσα σὲ Ἀνατολὴ καὶ Δύση, *Μικρασιατικὰ Χρονικὰ* 18
(1988), 11-16.
- Τ σ ο υ λ κ α ν ά κ η Ν., Τὰ κοσμολογικὰ στοιχεῖα τῆς Θεολο-
γίας Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου ὡς ἀναβαθμοὶ τῆς θείας
ζωῆς, *Θεολογία* 57 (1986), 590-607.
- Φ ο υ ν τ ο ύ λ η Ι., Ἡ «Διάταξις τῆς Θείας Λειτουργίας» τοῦ
Ἁγίου Φιλοθέου τοῦ Κοκκίνου, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνε-
δρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φι-
λοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονι-
κέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 99-
114.
- Χ ρ ή σ τ ο υ Π. Κ., *Τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἀθωνικὴ πολιτεία. Πα-
ράδοση-τέχνη-ζωή*, Ἀθήνα 1987.
- *Κύριλλος καὶ Μεθόδιος. Οἱ Θεσσαλονικεῖς φωτισταὶ τῶν Σλά-
βων*, Θεσσαλονίκη 1988².
- Ψ ε υ τ ο γ κ ᾶ Β. Σ., Τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας στὴ
Θεολογία τοῦ Ἁγίου Φιλοθέου Κοκκίνου Πατριάρχου Κων-

σταντινουπόλεως, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονικέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 137-156.

Δ'

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

- Ἀποστολίδης Κ. Μ., Περὶ τῶν ὁρέων τῆς Θράκης, *Θρακικά*, β' σειρά, 5 (1985-87), 98-111.
- Βελισσαρίου Π., Χοιρόλακκοι, *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Λώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 418-422.
- Καραγιάννη Γ. Στ., Γόμφοι-Ἐπισκοπή-Μουζάκι. Τοπικὴ ἱστορία, *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιον* 9 (1986), 97-113 (ἰδιαίτ. σελ. 103-105).
- Κατσαροῦ Β. Κ., Ἀγελῶς. Συμβολὴ στὸ πρόβλημα τῆς βυζαντινῆς πόλεως, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 43-52.
- Κίσσα Σ. - Σαββόπουλου Ξανθῆς, Τὸ μεσαιωνικὸ κάστρο τοῦ Μελαθίου Κιλκίς, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 203-204.
- K o d e r J., Ὁ ὄρος «Εὐρώπη» ὡς ἔννοια χώρου στὴ βυζαντινὴ ἱστοριογραφία, *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Α' Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1987, σελ. 63-74.
- Κορδῶση Μ. Σ., Ἡ κατάκτηση τῆς Νότιας Ἑλλάδας ἀπὸ τοὺς Φράγκους. Ἱστορικὰ καὶ τοπογραφικὰ προβλήματα, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 53-194, καὶ αὐτοτελὴς ἔκδ., *Θεσσαλονίκη* 1986.
- Τὸ βυζαντινὸ Νίκλι, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 197-198.
- Ἡ πρώτη μνεία τοῦ Ἐξαμιλίου καὶ ὁ Δίολκος, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 199.
- Κόρινθος καὶ Ἅγιος Γεώργιος (Νεμέα). Σχέσεις φρουρίου καὶ κάτω πόλεως (ἀπὸ 14ο-18ο αἰ.), *Πρακτικὰ Β' τοπικοῦ Συνεδρίου Κορινθιακῶν Ἐρευνῶν*, Λουτράκι 25-27 Μαΐου 1984, Ἀθήνα 1986, σελ. 49-56.

- Λ α μ π ρ ο π ο ύ λ ο υ Ἄ ν ν α ς, Χελιδοβούνη Λακωνίας, *Σύμμεικτα* 7 (1987), 101-123.
- Ν ι κ ο λ α ῖ δ η Κ. Ν., *Τὰ Γιάννινα. Τὸ κάστρο — ἡ λίμνη — τὸ νησί (15 αἰῶνες ἱστορίας καὶ θρύλου)*, Γιάννινα 1987 (ἰδιαίτ. Β' μέρος: Τὸ ἱστορικὸ χρονικὸ 15 αἰῶνων: ἡ περίοδος 528-1430 στὶς σελ. 139-211).
- Π α λ ι ο ῦ γ κ α Θ. Γ., Τὸ τέμενος τοῦ Ὁμῆρ Βέη στὴ Λάρισα. Τοπογραφικὸ σημεῖωμα, *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο*, 12 (1987): Ἀφιέρωμα στὴ βυζαντινὴ Θεσσαλία, 185-192.
- Π α λ ι ο ῦ ρ α Θ., Καλυδῶν-Καλυδῶνιοι-Λίμνη Καλυδῶνος, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 195-196.
- Π α π α ζ ῶ τ ο υ Θ. Ν., Μεσαιωνικὴ τοπογραφία τοῦ Νομοῦ Πιερίας, *Ἱστοριογεωγραφικά* 1 (1986), 29-42.
- Σ δ ρ ὀ λ ι α Σ τ α υ ρ ο ῦ λ α ς, Συμβολὴ στὴν ἱστορία τοῦ Φαναρίου τῆς Καρδίτσας, 1289-1453, *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο* 12 (1987): Ἀφιέρωμα στὴ βυζαντινὴ Θεσσαλία, 129-144.
- Σ φ η κ ὀ π ο υ λ ο υ Ι. Θ., *Τὰ μεσαιωνικὰ κάστρα τοῦ Μορηᾶ*, Ἀθήνα 1987².
- H i l d F r. - K o d e r J. - Σ π α ν ο ῦ Κ. - Ἀ γ ρ α φ ι ῶ τ η Δ., Ἡ βυζαντινὴ Θεσσαλία. Οἰκισμοὶ-τοπωνύμια-μοναστήρια-ναοί, μετ. Γ. Παρασκευᾶ, *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο* 12 (1987): Ἀφιέρωμα στὴ βυζαντινὴ Θεσσαλία, 11-112.

Ε'

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἡμελλου Σ. Δ., Οἱ πυρές τοῦ Προφήτη Ἡλία στήν Πελοπόννησο, *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Λώρημα εἰς τόν Τ. Γριτσόπουλον*, 341-350.
- Κόκκοτου Δ., Ἡ βασκανία, *Ἀρχαιολογία*, τεῦχ. 20 (1986), 45-46.
- Κορδώση Μ., Πελοποννησιακοὶ θρύλοι καὶ ἱστορία. Τὸ πάρσιμο τοῦ κάστρου τῆς Ἀσβενας. Ἡ βρύση «στοῦ Φραντζῆ» Ἀγιογορίου - Ὁ πύργος τοῦ Λικοβουνοῦ καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Μανουὴλ Β' Παλαιολόγου, *Σύνδειπνον. Τιμητικὸ ἀφιέρωμα στὸν καθηγητὴ Δ. Σ. Λουκάτο*, Ἰωάννινα 1988, σελ. 101-110.
- Μουζάκη Σ., *Οἱ Βρυκόλακες στοὺς βυζαντινοὺς καὶ μεταβυζαντινοὺς νομοκάνονες καὶ στίς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Λαογραφικὴ-ἱστορικὴ μελέτη*, Ἀθήνα 1987.
- Μυλοποταμίτση Κατερίνας, Ἡ ἐνδυμασία τῆς γυναίκας στήν Κρήτη ἐπὶ Βενετοκρατίας, *Ἀρχαιολογία*, τεῦχ. 21 (1986), 47-52.
- Ἡ βυζαντινὴ γυναικεία φορεσιὰ στὴ βενετοκρατούμενη Κρήτη, *Κρητικὴ Ἑστία* 1 (1987), 110-118.
- Χιδίρογλου Π., *Ἐθνολογικοὶ προβληματισμοὶ ἀπὸ τὴν τουρκικὴ καὶ ἑλληνικὴ παροιμιολογία*, Ἀθήνα 1987.

ΣΤ'
ΜΟΥΣΙΚΗ

- Σ τ ά θ η Γ. Θ., Τὰ περὶ τὴν βυζαντινὴν μουσικὴν εἰς τὸ 17ον Διεθνὲς Συνέδριον Βυζαντινῶν Σπουδῶν (Οὐάσιγκτον 3-8 Αὐγούστου 1986), *Θεολογία* 57 (1986), 885-896.
- Χ α τ ζ η σ ο λ ω μ ο ὺ Σ., Ὁ ὑπ. ἀρ. 39 βυζαντινὸς μουσικὸς κώδικας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου σὲ σχέσιν μὲ τὸ λεγόμενον «Theta Notation», *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριο-λογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν τμήμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 499-510.

Ζ'

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ - ΣΦΡΑΓΙΔΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἐκ τῶν θησαυρῶν τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν. Ἐπισημονικοί ὑπεύθυνοι: Μάττω Καραμεσίνη-Οἰκονομίδου, Γ. Τουράτσογλου, Ἡὼς Τσοῦρτη-Κούλη, Μίνα Γαλάνη-Κρίκου, Ἀθήνα 1988.
- Κραβαρτόγιαννου Δ., Θησαυροὶ ποὺ χάνονται. Μὲ ἀφορμὴ διασκορπισμένο εὔρημα ἐκ Θηβῶν μεσαιωνικῶν νομισμάτων, *Τετράμηνα* τεύχ. 31-33 (1987), 2181-2187.
- Ναυπλιώτη-Σαραντηνοῦ Ἰ., Ἡ σφραγίδα τῶν Σομαρίπα τῆς Ἀνδρου (1440-1566), *Δελτίον Ἑραλδικῆς καὶ Γενεαλογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος* 7 (1988), 201-211.
- Πιτσιλλίδη Α. Γ., Τυπολογικὴ κατάταξη τῶν ἀσημένιων γρόσων τοῦ Πέτρου Α' Λουζινιάνου, *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (Μεσαιωνικὸν Τμήμα), Λευκωσία 1986, σελ. 281-296.
- Ψαρρᾶ Σ. Ε., *Σελτζονικὰ νομίσματα στὴν Ἑλλάδα. Σελτζονικὸ νόμισμα Καϊχοσόη Α' ἀπὸ τῆ Νάξο (ἀρχὲς 13ου αἰ.)*, (Μικρὴ Μυριόβιβλος, 5), Ἀθήνα 1986.

Η'

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- Ἀβραμέα Ἀννας, Ἀπὸ τίς κτήσεις τοῦ αὐτοκράτορα: οἱ Θεσσαλικοὶ σάλτοι, Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 1-4.
- Blöch M., Ἡ φεουδαλικὴ κοινωνία. Ἡ διαμόρφωση τῶν σχέσεων ἐξάρτησης, οἱ τάξεις καὶ ἡ διακυβέρνηση τῶν ἀνθρώπων, μετ. Μπ. Λυκούδη, Ἀθήνα 1987.
- Γάσπαρη Χ., Ἡ γῆ καὶ οἱ ἀγρότες στὴ μεσαιωνικὴ Κρήτη, 13ος-14ος αἰ., 2 τόμοι, Ρέθυμνο 1986 (δακτυλογρ. διατριβή).
- Λατὸυ - Θωμαδάκη Ἀγγελικῆς, Ἡ ἀγροτικὴ κοινωνία στὴν ὕστερη βυζαντινὴ ἐποχὴ, μετ. Ἀγλαίας Κάσδαγλη, Ἀθήνα 1987.
- Πάρασογλου Γ. Μ., Βυζαντινὰ μισθωτήρια γῆς, Ἑλληνικά 37 (1986), 69-82.
- Σπέντζα Σ., Γεώργιος Γεμιστός-Πλήθων. Ὁ φιλόσοφος τοῦ Μυστρά. Οἱ οικονομικές, κοινωνικές καὶ δημοσιονομικές του ἀπόψεις. Πρόλογος C. M. Woodhouse, Ἀθήνα 1987².

ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ

- Βέη Ν., (†), 'Αποσπάσματα ενός χρυσοβούλλου για τή μονή «Παναγία Ἐλεούσα» στή Λυκουσάδα-Λωξάδα τῆς Καρδίτσας, μετ. Ἀλέκας Ἀγγελοπούλου, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 12 (1987): Ἀφιέρωμα στή βυζαντινή Θεσσαλία, 3-7.
- Βρ α ν ο ύ σ η Ἐ ρ α ς, Τὸ ἀρχαιότερο σωζόμενο ἔγγραφο για τή θεσσαλική ἐπισκοπή Σταγῶν (τοῦ ἔτους 1163), *Σύμμεικτα* 7 (1987), 19-32.
- Λ α μ ψ ί δ η Ὁ δ., Ἐπώνυμοι γραφεῖς κωδίκων τῆς Χρονακῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ, *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 43-53.
- Μ α υ ρ ο μ μ ά τ η Λ., Μεσαιωνικὸ ἀρχεῖο μονῆς Ζωγράφου. Ἐγγραφο πρώτου Δωροθέου, Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο, τόμ. 1, Ρέθυμο 1986, σελ. 308-316.
- Μ ε ῖ μ ά ρ η Γ., Νεόφυτος ὁ Κύπριος καὶ ἄλλοι Κύπριοι κωδικογράφοι, συγγραφεῖς, ἀντιγραφεῖς, συλλογεῖς καὶ κητόρες κωδίκων τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης, *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμήμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 419-430.
- Ο s t r o g o r s k y G. (†), Τὸ χρυσοβούλλο τοῦ δεσπότη Ἰωάννη Ὁρσίνη για τὸ μοναστήρι τῆς Λυκουσάδας (1332), μετ. Ν. Ζδάνης, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 12 (1987): Ἀφιέρωμα στή βυζαντινή Θεσσαλία, 174-182.
- Π α π ά ζ ο γ λ ο υ Γ. Κ., Μερικὲς παρατηρήσεις στὸ «Βιβλίον Μέγα τὸ καλούμενον Ὠκεανός», *Θεολογία* 57 (1986), 882-884.
- Π α π ο υ λ ί δ η Κ., Τὸ χειρόγραφο 126 τῆς συλλογῆς τοῦ Ρω-

σικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Κωνσταντινουπόλεως, *Θεολογία* 58 (1987), 144-151.

Σοφianoῦ Δ. Ζ., *Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων*, τόμ. Γ'.

Τὰ χειρόγραφα τῆς μονῆς Ἁγίου Στεφάνου, Ἀθήνα 1986.

Σωτηροῦδη Π., Σπαράγματα περγαμηνῶν κωδίκων, *Ἑλληνικά* 37 (1986), 339-348.

Heuzey L., Μιὰ συνοδικὴ ἀπόφαση ὑπὲρ τῆς μονῆς τῆς Παναγίας τῶν Μεγάλων Πυλῶν τῶν Τρικάλων. Ἀνέκδοτο βυζαντινὸ ἔγγραφο τοῦ 1382, μετ. Τζίνο Πολέζε, *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιον* 9 (1986), 302-317.

I'

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ - ΘΕΣΜΟΙ

- Ἄνώνυμο Χρονικὸ Ἀ' Σταυροφορίας / *Gesta Francorum et aliorum Hierosolimitanorum*. νεοελλην. μετ.-εἰσαγωγή-σχόλια Κ. Ἀντόπα, βιβλιογραφικὴ ἐπιμέλεια. Γ. Σαραφιανοῦ, Ἀθήνα 1986.
- Ἀρβελέρ, Ἐλένης Γλύκατζη, Ἡ πολιτικὴ ἰδεολογία τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, μετ. Τούλας Δρακοπούλου, Ἀθήνα 1988³.
- Βυζάντιο καὶ μεσογειακὴ Εὐρώπη, *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Ἀ' Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1987, σελ. 1-7.
- Ἀσδραχᾶ Αἰκατερίνης, Μιὰ «περίεργη» βυζαντινὴ σημεῖωση γιὰ τὴ νῆσο Κύπρο, *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν τμήμα*) Λευκωσία 1986, σελ. 27-43 (πβλ. *Τὰ Ἱστορικὰ* 5, 1986, 3-18).
- Βακαλόπουλου Α., Δύο Βυζαντινὲς συνονόματες πρωτεξαδέλφες πριγκίπισσες, νύφες σὲ ξένες αὐλές, ἡ Ἐλένη τοῦ Θεοδώρου Β' καὶ ἡ Ἐλένη τοῦ Δημητρίου Παλαιολόγου, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 165-184.
- Wittek P., (†), Ἡ γένεση τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, μετ. Εὐαγγελίας Μπαλτᾶ, Ἀθήνα 1988.
- Βλυσίδου Βασιλικῆς, Ὁ βυζαντινὸς αὐτοκρατορικὸς θεσμὸς καὶ ἡ πρώτη ἐκθρόνιση τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, *Σύμμεικτα* 7 (1987), 33-40.
- Βλυσίδου Βασιλικῆς — Κουντούρα - Γαλάκη Ἐλεωνόρας, Τὸ πρόγραμμα τοῦ ΚΒΕ/ΕΙΕ «Τράπεζα Πληροφοριῶν Βυζαντινῆς Ἱστορίας» (Βυζαντινὴ Χρονογρα-

- φία). Ἡ κατάσταση τῆς ἔρευνας τὸν Μάιο τοῦ 1987, *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 83-87.
- Δετοράκη Θ. Ε., *Ἱστορία τῆς Κρήτης*, Ἀθήνα 1986 (ἰδιαίτ. Δ' καὶ Ε' μέρη).
- Βιβλιογραφία τῆς κρητικῆς ἱστορίας, *Παλίμνηστον* 3 (1986), 159-237 (ἰδιαίτ. σελ. 182-213).
- Δρακόπουλου Π., *Μεσαιῶνας ἑλληνικὸς καὶ δυτικὸς. Φιλοσοφία καὶ προφητεία*, Ἀθήνα 1987 (ἀνατ. τῆς ἔκδ. 1985).
- Ἐρρῖκος τῆς Βαλανσιέν, *Ἱστορία τοῦ αὐτοκράτορα Ἐρρίκου τῆς Κωνσταντινούπολης. Συνέχεια τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Βιλλεαρδουίνου. Εἰσαγωγή-σχόλια-βιβλιογραφία* Γ. Σαραφιανοῦ, νεοελλην. μετ. Κ. Ἀντύπα, Ἀθήνα 1987.
- Εὐαγγελάτου-Νοταρᾶ Φλωρεντίας, Ἡ Μεθώνη, σταθμὸς στὰ ταξίδια βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων στὴ Δύση, *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 97-107.
- Ὁ σεισμὸς τοῦ 1402 στὴν Ἀχαΐα καὶ ἄλλες περιοχές, *Πρακτικὰ Β' Συνεδρίου Ἀχαϊκῶν Σπουδῶν* (Καλάβρυτα 24-27 Ἰουν. 1983), Ἀθήνα 1986 (= Παράρτημα 11 *Πελοποννησιακῶν*), σελ. 241-251.
- Ζακυθηνοῦ Δ. Α., Τὸ πέμπτον Διεθνὲς Πανιώνιον Συνέδριον ἐν Κεφαλληνίᾳ, 16-21 Μαΐου 1986, *Νέα Ἑστία* 120 (1986), 906-908.
- Ζαχαριάδου Ἐλισάβετ, Πολίχνη καὶ πολίχνιον, *Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 242-247.
- Καββαδία Γ., *Γεωργίου Πλήθωνος Γεμιστοῦ ἡ σοσιαλιστικὴ πολιτεία. Κοινωνία καὶ κοινωνικὴ σκέψη στὸ Βυζάντιο*, Ἀθήνα 1987.
- Καμενιάτη Ἰωάννη, *Ἀλωση Θεσσαλονίκης, 904 μ.Χ.* Εἰσαγωγή-νεοελλην. ἀπόδοση-σχόλια Γ. Τσάρα (†), Θεσσαλονίκη 1987.
- Καραγεώργου Β. Σ., *Ἡ Ἁγία Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία. Μεσαιωνικὴ περίοδος*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1987.

- Καργιαννόπουλου Ι., Κροῦμος καὶ Φίλιπποι. Οἱ βυζαντινο-βουλγαρικές ἐπιχειρήσεις στὰ 812-814, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 101-109.
- Οἱ βυζαντινο-βουλγαρικές σχέσεις στὰ ἔτη 963-969 (χρονολογικές παρατηρήσεις), *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): Ὁδὴ - Ἀφιέρωμα εἰς *Giuseppe Schirò*, 183-199.
 - *Ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους*, τόμος 1: *Γενικὴ εἰσαγωγή - Ἱστορία προῶμων βυζαντινῆς περιόδου (324-565 μ.Χ.)*, Θεσσαλονίκη 1987 (ἀνατύπ.).
 - *Ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους*, τόμος 2: *Ἱστορία μέσης βυζαντινῆς περιόδου (565-1081 μ.Χ.)*, Θεσσαλονίκη 1987² (ἀνατύπ.).
 - (συνεργασία Θ. Κορρέ), *Ἡ Βυζαντινὴ Ἱστορία ἀπὸ τις πηγές*, Θεσσαλονίκη 1987².
 - *Εἰσαγωγή στὴ Μεσαιωνικὴ Ἱστορία καὶ τὴ μελέτη της*, Θεσσαλονίκη 1987².
 - *Ἡ πολιτικὴ θεωρία τῶν Βυζαντινῶν*, Θεσσαλονίκη 1988.
- Κιλίαν ΚΙ., Ἀρχαιολογικές ἐνδείξεις γιὰ τὴν σλαβικὴ παρουσία στὴν Ἀργολιδοκορινθία, 6ος-7ος μ.Χ. αἰ., *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 295-304.
- Κιουσοπούλου Ἀντωνίας, Ὁ θεσμὸς τῆς οἰκογένειας στὴν Ἠπειρο κατὰ τὸν 13ο αἰώνα, *Ρέθυμνο* 1987 (δακτυλογρ. διατριβή).
- Κοσμᾶ (Μητροπ.), Ὁ τίτλος «πάπας» κατὰ τὸν Ἱμνν Χαλντοῦμ (Χαλντοῦν), κορυφαῖον Ἀραβα ἱστορικὸν τοῦ Μεσαιῶνος, *Ἐκκλησία* 63 (1986), 350-351.
- Κουντούρα - Γαλάκη Ἐλεωνόρας, Ἡ Ἁγία Εὐφημία στὶς σχέσεις παπῶν καὶ αὐτοκρατόρων, *Σύμμεικτα* 7 (1987), 59-75.
- Κραβαρτόγιαννου Δ., Ἀπόψεις περὶ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Βουλγάρων στὴν Ἑλλάδα τὸν 10ο αἰ. καὶ τὸ δαλματικὸ τοπωνύμιον Σάλωνας, *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 213-220.

- Κύρρη Κ., 'Η κοινωνική κατάσταση τῶν ἀρχόντων τοῦ Φαναριοῦ τῆς Καρδίτσας (1342), μετ. Νίκης Ντεσλῆ, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 12 (1987): 'Αφιέρωμα στὴ βυζαντινὴ Θεσσαλία 123-126.
- Κυρτάτα Δ., Βυζάντιο: ἡ συνέχεια καὶ ἡ τομὴ. Συζήτηση μὲ τὸν ἱστορικό Α. Π. Καζντάν, *Ὁ Πολίτης* 72 (1986), 14-21.
— 'Η παρακμὴ τοῦ δουλοκτητικοῦ συστήματος. Νέες προσεγγίσεις σ' ἓνα παλαιότερο θεωρητικὸ σχῆμα, *Μνήμων* 11 (1987), 199-207.
- Κωδινοῦ Γεώργιου, *Τὸ χρονικὸ γιὰ τὸ κτίσιμο τῆς Ἀγιά-Σοφιάς*. Νεοελλην. ἀπόδ. Γ. Πρίντζιπα, πρόλ. Τ. Λιγνάδη, σχέδια Ἑλλης Σολωμονίδου-Μπαλάνου (*Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ Παράδοση*, 6), Ἀθήνα 1987.
- Κωνσταντέλου Δ. Ι., *Βυζαντινὴ φιλανθρωπία καὶ κοινωνικὴ πρόνοια*. Πρόλογος Ι. Καραγιαννόπουλου, Ἀθήνα 1986.
- Λατῆου Ἀγγελικῆς, 'Ὁ θεσμὸς τῆς μνηστείας στὸ δέκατο τρίτο αἰῶνα, *Αφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 280-298.
- Le Goff J., 'Ὁ Βασιλιᾶς παιδὶ στὴ μοναρχικὴ ἰδεολογία τῆς Μεσαιωνικῆς Δύσης, *Ἱστορικότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, 227-248.
- Λέτσιου Δ. Γ., *Βυζάντιο καὶ Ἐρυθρὰ Θάλασσα. Σχέσεις μὲ τὴ Νουβία, Αἰθιοπία καὶ Νότια Ἀραβία ὡς τὴν ἀραβικὴ κατάκτηση* (*Ἱστορικὲς Μονογραφίες*, 5), Ἀθήνα 1988.
- Λουγγῆ Τ., 'Η Κύπρος στὴν πολιτικὴ ἰδεολογία τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας, *Πρακτικὰ Β' Διεθνοῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 23-26.
— 'Η πολιτικὴ θεωρία στὴν βάση γιὰ μίαν νέα χρονολόγηση τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας, *Βυζαντινὴ καὶ Νεοελληνικὴ Μυριόβιβλος*, τεῦχ. 9 (1986), 2-8.
— 'Η βυζαντινὴ ἱστοριογραφία μετὰ τὸ λεγόμενον «μεγάλον χάσμα», *Σύμμεικτα* 7 (1987), 125-163.
— «Da Roma alla terza Roma». Διεθνῆ σεμινάρια ἱστορικῶν

- σπουδῶν, *Βυζαντινὸς Λόγος* 1 (1987), 13-17.
- Μαλάμογλου Εύης, Ἡ πολιτικὴ τοῦ Βυζαντίου ἐν ὄψει τῶν τουρκικῶν κατακτήσεων στὸν 14ο αἰ. καὶ ἡ ἀπεικόνισή της στὰ ἔργα τῶν βυζαντινῶν ιστοριογράφων τῆς ἐποχῆς, *Βυζαντινὸς Λόγος* 1 (1987), 129-138.
- Μαλιγκοῦδη Φ., *Σλάβοι στὴ μεσαιωνικὴ Ἑλλάδα*, Θεσσαλονίκη 1988.
- Μαλτέζου Χρύσας, Βενετικὴ μόδα στὴν Κρήτη (τὰ φορέματα μιᾶς Καλλεργοπούλας), *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 139-147.
- Ἡ γυναίκα στὴ βενετοκρατούμενη Κρήτη, *Ἀρχαιολογία*, τεύχ. 21 (1986), 37-40.
- Ἡ μεταφορὰ τῆς ἑδρας τῆς Βενετίας στὴν Κωνσταντινούπολη. Παράδοση καὶ πραγματικότης, *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Ἀ' Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1987, σελ. 195-208.
- Τρία κυπριακὰ ἀφιερωτήρια ἔγγραφα. Συμβολὴ στὴ μελέτη τῆς λατινοκρατούμενης Κύπρου, *Σύμμεικτα* 7 (1987), 1-17.
- Μαρκομιχελάκη Ἀναστασίας, Εἰδήσεις τῶν πηγῶν γιὰ τὸ βυζαντινὸ Χάνδακα, *Ἀμάθεια* τεύχ. 66-67 (1986), 77-112.
- Μαρκόπουλου Α., *Μιὰ μέρα ἀπὸ τὴ ζωὴ ἐνὸς δασκαλοῦ στὴν Κωνσταντινούπολη τὸν 10ο αἰῶνα*, Ἀθήνα 1987.
- Μαυρομάτη Α., Ρωμαϊκὴ ταυτότητα, ἐλληνικὴ ταυτότητα (13ος-15ος αἰ.), *Σύμμεικτα* 7 (1987), 183-191.
- Μισίου Διονυσίας, Δῆμοι καὶ Δημοκρατία στὸ Βυζάντιο, *Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 59-69.
- Μπαρτικιάν Χ., Ἡ λύση τοῦ αἰνίγματος τῶν Μαρδαϊτῶν, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 17-39.
- «Διγενῆς Ἀκρίτας» καὶ Ἀρμενία, *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 391-406.

- Νεράντζη - Βαρμάζη Βασιλική, 'Η εποχή τοῦ Φιλοθέου Κοκκίνου, *Πρακτικά Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεσσαλονικέως (14-16 Νοεμβρίου 1983)*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 37-47.
- Νιαβῆ Π., 'Η βασιλεία τοῦ Νικηφόρου Α' κατὰ τὶς ἀνατολικές πηγές (μουσουλμανικὲς καὶ συριακὲς), *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 161-170.
- Νικολάου Κατερίνας, 'Η γυναίκα στὸ Βυζάντιο, *Ἀρχαιολογία*, τεύχ. 21 (1986), 28-31.
- Ντούρου - Ἡλιοπούλου Μαρίας, *Ἡ Ἀνδραγαθικὴ κυριαρχία στὴν Ρωμανία ἐπὶ Καρόλον Α' (1266-1285)*, (Βιβλιοθήκη Σοφίας Ν. Σαριπόλου, 60), Ἀθήνα 1987.
- Νυσταζοπούλου - Πελεκίδου Μαρίας, Τὸ 17ο Διεθνὲς Συνέδριο Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Washington 3-8 Αὐγούστου 1986, *Βυζαντιακά* 6 (1986), 151-157 (ἱστορία-φιλολογία-δικαιο-νομισματικὴ-σιγίλλογραφία-φιλοσοφία-μουσικὴ).
- Ο' b w e n g - O k w e s s K i z o b o, *Ἡ εἰκόνα τῶν Νεγροαφρικανῶν κατὰ τὶς βυζαντινὲς πηγές ἀπὸ τὸν 6ο ὠς τὸν 10ο αἰ.*, Ἀθήνα 1986 (δακτυλογρ. διατριβή).
- 'Η παρουσία τῶν Νεγροαφρικανῶν στὴν Κωνσταντινούπολη ἀπὸ μερικὲς φιλολογικὲς μαρτυρίες (324-1453), *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 89-94.
- Οἰκονομάκη Ν. Ε., 'Ἱστορικότητα καὶ γραμματειακὴ ὑπόσταση τοῦ ἐπὶ Ἄμπν-Ἄλ-Μαλέκ συμβουλίου περὶ Κύπρου, *Πρακτικά Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 11-22.
- Οἰκονομίδη Ν., 'Η ἐπένδυση σὲ ἀκίνητα γύρω στὸ ἔτος 1000, *Τὰ Ἱστορικά* 7 (1987), 15-26.
- 'Η Ἀναγέννηση καὶ τὸ Βυζάντιο, *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Α' Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1987, σελ. 247-253.
- Πάλλα Δ. Ι., Εὐρώπη καὶ Βυζάντιο, *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Α' Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1987, σελ. 9-61.

- Παναγιωτάκη Ν. Μ., Περιπέτειες τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητας, *Παλίμνηστον* 4 (1987), 205-212.
- Παπαδάκη Ν., Ἡ πανίδα καὶ ἡ χλωρίδα τῆς Κρήτης στὴν περιήγηση τοῦ Buondelmonti, *Ἀμάθεια* τεύχ. 72-73 (1987), 207-212.
- Παπαρρηγόπουλου Κ., *Περὶ τῆς ἐποικίσεως σλαβικῶν τινων φύλων εἰς τὴν Πελοπόννησον*. Εἰσαγωγή-σχόλια Δ. Κοντός (*Βιβλιοθήκη Ἱστορικῶν Μελετῶν*, 209), Ἀθήνα 1986 (φωτοανατ. τῆς ἀ' ἐκδ., 1843).
- Παρασκευάδης Π., Συμμαχία Πέραν, Λέσβου, Χίου, Ρόδου καὶ Κύπρου τὸ 1388, *Πρακτικὰ Β' Διεθνοῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία, 1986, σελ. 155-177.
- Patlagean Evelyne, Ἡ ἐνηλικίωση στὸ Βυζάντιο στὸ 13ο καὶ 14ο αἰώνα, *Ἱστορικότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 261-269.
- Πατούρα Σοφία, Χριστιανισμὸς καὶ ἱεραποστολικὴ δράση στὰ Βαλκάνια κατὰ τὸν 4ο αἰ., *Πρακτικὰ 8ου Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 19-32.
- Ὁ πρῶτος βυζαντινὸς πολιτισμὸς τῆς ἐπαρχίας Μικρᾶς Σκυθίας (σημ. Δοβρουτζᾶς) (4ος-6ος αἰ.), *Βυζαντινὸς Λόγος* 1 (1987), 185-211.
- Ἡ διάδοση τοῦ Χριστιανισμοῦ στὰ πλαίσια τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ βυζαντινοῦ κράτους (4ος-5ος αἰ.), *Σύμμεικτα* 7 (1987), 215-236.
- Rice D. Talbot, Ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος τῶν Βυζαντινῶν, μετ. Φ. Βώρου, Ἀθήνα 1986³.
- Runciman (Sir) St., *Μυστρᾶς. Βυζαντινὴ πρωτεύουσα τῆς Πελοποννήσου*, μετ. Πετ' Κορρέ - Τζίνας Παπατσώρη, Ἀθήνα 1986.
- Σαββίδη Α. Γ. Κ., *Μελέτες βυζαντινῆς ἱστορίας 11ου-13ου αἰ.* Ἐσωτερικὲς διαμάχες (ἐξεγέρσεις)-κοινωνία, οἰκονομία-ἐμπόριο-διοίκηση-στρατὸς-ἐξωτερικοὶ ἐχθροὶ-προσωπογραφία-γενεαλογία, Ἀθήνα 1986.

- Σ α β β ί δ η Α. Γ. Κ., Τὸ κίνημα τοῦ Μανουήλ Καμ(μ)ύτζη-Καμίτση στὴ ΒΔ. Μακεδονία καὶ στὴ Θεσσαλία στὶς ἀρχές τοῦ 13ου αἰ., *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο* 12 (1987): Ἀφιέρωμα στὴ Βυζαντινὴ Θεσσαλία, 145-157.
- Βυζαντινὰ στασιαστικὰ καὶ αὐτονομιστικὰ κινήματα στὰ Δωδεκάνησα καὶ στὴ Μικρὰ Ἀσία, 1189-σ. 1240 μ.Χ. Συμβολὴ στὴ μελέτη τῆς ὑστεροβυζαντινῆς προσωπογραφίας καὶ τοπογραφίας τὴν ἐποχὴ τῶν Ἀγγέλων, τῶν Λασκαριδῶν τῆς Νίκαιας καὶ τῶν Μεγαλοκομνηνῶν τοῦ Πόντου, Ἀθήνα 1987.
 - Τὸ πρῶτο Διεθνὲς Συμπόσιο Θρακικῶν Σπουδῶν: Βυζαντινὴ Θράκη. Πρόσωπο καὶ χαρακτῆρας, 28-31 Μαΐου 1987, *Βυζαντινὸς Λόγος* 1 (1987), 245-250.
- Σ α μ ο υ η λ ί δ η Χ ρ., *Ἱστορία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ*, Ἀθήνα (1986;) (ἰδιαίτ. 2ο καὶ 3ο κεφ.).
- Σ β ο ρ ῶ ν ο υ Ν., *Ἡ σημασία τῆς ἴδρωσης τοῦ Ἁγίου Ὁρους γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐλλαδικοῦ χώρου* (*Ἀγιορειτικὰ Τετράδια*, 5), Καρυές Ἀγ. Ὁρους 1987.
- Παρατηρήσεις γιὰ τὴ συμβολὴ τοῦ Βυζαντίου στὴν πνευματικὴ ἐξέλιξη τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης: ἡ περίπτωση τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Α' Διεθνὲς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1987, σελ. 115-152.
- Σ ι μ ὀ π ο υ λ ο υ Κ υ ρ., *Βασανιστήρια καὶ ἐξουσία. Ἀπὸ τὴν ἐλληνορωμαϊκὴ ἀρχαιότητα, τὸ Βυζάντιο καὶ τὴν Τουρκοκρατία ὡς τὴν ἐποχὴ μας*, Ἀθήνα 1987 (ἰδιαίτ. κεφ. 3: Ἀκρωτηριασμοί, τυφλώσεις καὶ διαπομπεύσεις στὸ Βυζάντιο).
- S c h r e i n e r P., Παρατηρήσεις στὶς πολιτιστικὲς σχέσεις Ἑλλήνων καὶ Λατίνων στὴ Μεσαιωνικὴ Κύπρο, *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμήμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 77-82.
- Σ υ ν ἑ λ λ η Κ α τ ε ρ ί ν α ς, *Οἱ διπλωματικὲς σχέσεις Βυζαντίου καὶ Περσίας ἕως τὸν 6ο αἰ.* (*Ἱστορικὲς Μονογραφίες*, 1), Ἀθήνα 1986.
- Τ σ ἄ μ η Δ. Γ., Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς καὶ ἡ ἐποχὴ του, *Πρακτικὰ Θεολογικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην*

- τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (12-14 Νοεμβρίου 1984), Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 51-69.
- Τσιρπανλῆ Ζαχ., Μορφές διοικητικῆς αὐτονομίας στὰ Δωδεκάνησα ἐπὶ Ἱπποτοκρατίας, *Δωδώνη* 15 (1986), 9-68.
- Οἱ «Εὐπρεπεῖς Ἄνθρωποι», τὸ παιδομάζωμα καὶ οἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ παπικοῦ στόλου στό Αἰγαῖο (1456-1458), *Δωδώνη* 15 (1986), 219-259.
- Τσουγκάρακη Δ., Ἡ Βυζαντινὴ Κρήτη, *Κρήτη. Ἱστορία καὶ Πολιτισμός*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1987, σελ. 337-404.
- Τσώτσου Μαρία, Θεοδώρα: μιὰ γυναίκα αὐτοκράτειρα, *Ἀρχαιολογία*, τεύχ. 21 (1986), 32-36.
- Ferjancić B., Οἱ Καταλανοὶ στὴ Θεσσαλία, 1306-1393, μετ. Εὐ. Παπαθανασίου, *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο* 12 (1987): Ἀφιέρωμα στὴ Βυζαντινὴ Θεσσαλία, 161-173.
- Φραγκόπουλου Θ. Δ., Τὸ ἕκτο Διεθνὲς Κρητολογικὸ Συνέδριο στὰ Χανιά, *Νέα Ἑστία* 120 (1986), 1376-1377.
- Χρηστίδη Δ. Α., «Οἱ ἐπὶ τῆς... σάγρας», *Βυζαντικὰ* 6 (1986), 57-61.
- Χριστοφιλοπούλου Αἰκατερίνης, Σύστημα βασιλικῶν ἱστοργῶν. Ἐνα σωματεῖο κρατικῶν ὑφαντουργῶν τὸν ἰαῖωνα, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 65-72.
- Τὰ βυζαντινὰ δικαστήρια κατὰ τοὺς αἰῶνες 10ο-11ο, *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): Ὁδὴ-Ἀφιέρωμα εἰς Giuseppe Schirò, 163-177.
- *Βυζαντινὴ Ἱστορία*, Β', 2: 867-1081 μ.Χ., Ἀθήνα 1988.
- Χρυσοῦ Εὐ., Πανεπιστημιακὴ ζωὴ στὰ περιφερειακὰ ἀνώτατα ἰδρύματα τὸν 6ο αἰ. Λόγος πανηγυρικὸς γιὰ τὴν εορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Ἰωάννινα 1986.
- Ἐνας ὄρκος πίστεως στὸν αὐτοκράτορα Ἀναστάσιο, *Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Ρέθυμνο 1986, σελ. 5-22.
- Ἀντικαῖσαρ, *Βυζάντιον. Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο*, τόμ. 1, Ἀθήνα 1986, σελ. 73-82.

Χρυσόεσσα, Τὸ Βυζάντιο καὶ ἡ διαμόρφωση τῆς μεσαιωνικῆς Εὐρώπης. Ἐνα ἐρευνητικὸ πρόγραμμα, *Βυζάντιο καὶ Εὐρώπη. Α' Διεθνῆς Βυζαντινολογικῆ Συνάντησης*, Ἀθήνα 1987, σελ. 75-84.

ΙΑ'

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΡΑΛΔΙΚΗ

- Κάσδαγλη Άννας - Μαρίας, Εισαγωγή στην έραλδική τῆς Ρόδου, *Δελτίον Έραλδικῆς καὶ Γενεαλογικῆς Έταιρείας τῆς Έλλάδος* 7 (1988), 18-48.
- Κονιδάρη Δ. Κ., Ἀνάγλυφα βενετσιάνικα οἰκόσημα στὴν Κέρκυρα, *Δελτίον Έραλδικῆς καὶ Γενεαλογικῆς Έταιρείας τῆς Έλλάδος* 7 (1988), 187-200.
- Κουτελάκη Χ., Οἰκόσημα τοῦ κάστρου καὶ τῆς πόλεως Μυτιλήνης, *Δελτίον Έραλδικῆς καὶ Γενεαλογικῆς Έταιρείας τῆς Έλλάδος* 6 (1986), 37-51.
- Λαμπάκη Σ., Ὁ Ἰωάννης Ἀγγελος Δούκας καὶ τὰ τελευταῖα περιστατικά τῆς ζωῆς του, *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): Ὁδὴ - Ἀφιέρωμα εἰς *Giuseppe Schirò*, 440-443.
- Mallat P., Οἱ Παλαιολόγοι μετὰ τὸ 1453. Ἡ μοῖρα μιᾶς αὐτοκρατορικῆς οἰκογένειας, *Θρακικά*, β' σειρά, 5 (1985-1987), 67-85.
- Μέξη Β., Οἱ ἔλληνες stradioti τοῦ μεσαίωνα καὶ τῆς Τουρκοκρατίας, *Δελτίον Έραλδικῆς καὶ Γενεαλογικῆς Έταιρείας τῆς Έλλάδος* 7 (1988), 176-186.
- Ναυπλιώτη - Σαραντηνοῦ Ἰ., Τὸ δουκάτο τῆς Νάξου καὶ ἡ δυναστεία τῶν Σανούδων, *Δελτίον Έραλδικῆς καὶ Γενεαλογικῆς Έταιρείας τῆς Έλλάδος* 6 (1986), 65-127.
- Οἰκονόμου Ν., Εἶχον οἱ Βυζαντινοὶ οἰκόσημα;, *Δελτίον Έραλδικῆς καὶ Γενεαλογικῆς Έταιρείας τῆς Έλλάδος* 6 (1986), 9-20.
- Σαββίδη Α. Γ. Κ., Σημείωμα γιὰ τὴν ὕστεροβυζαντινὴ γενεαλογία καὶ προσωπογραφία. Ἡ κατάσταση τῆς ἔρευνας, *Τετράμηνα τεύχ.* 34-35 (1987), 2289-2293.

ΙΒ'

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ - ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

- Ἀ λ ε ξ ί ο υ Σ., Γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Ἀκρίτη καὶ τοῦ Ἀρμούρη, *Μαντατοφόρος* 25-26 (1987), 57-62.
- Β α γ ι α κ ά κ ο υ Δ ι κ., Γλωσσικὰ στοιχεῖα τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Μορέως καὶ ἀπήχῃσις θεσμῶν τῆς Φραγκοκρατίας εἰς τὴν διάλεκτον καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Μάνης, *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 465-512.
- v a n G e m e r t A. F., Ὁ Μιχαὴλ Ἀποστόλης ὡς δάσκαλος τῶν ἑλληνικῶν, *Ἑλληνικὰ* 37 (1986), 141-145.
- v a n G e m e r t A. F.- B a k k e r W., Ἡ ἔκδοση τῆς Βε-
 λισαριάδας, *Μαντατοφόρος* 25-26 (1987), 69-76.
- Β α σ ι λ ε ῖ ο υ Π., Λεξιλογικὰ παλιότερων κειμένων τῆς νεοε-
 λληνικῆς λογοτεχνίας, *Ἑλληνικὰ* 37 (1986), 121-128.
- Β λ α χ ο π ο ύ λ ο υ Φ ω τ ε ι ν ῆ ς Θ., Βιβλιογραφικὸ δοκίμιο
 γιὰ τὴν Κασ(σ)ία-Κασ(σ)ιανή. Ὁ θρύλος γύρω ἀπὸ τὴ βυ-
 ζαντινὴ ποιήτρια καὶ ἡ ἱστορικότητά του, *Βυζαντινὸς Λόμος*
 1 (1987), 139-159.
- Γ ε δ ε ῶ ν Μ. Ι., Μεῖον ἔτους-πλέον ἔτους, *Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα*
Ἑλληνικὰ 2 (1986), 341-356.
- Δ α ν έ ζ η Γ., Ὁ Σπανέας καὶ οἱ πολιτικοὶ στίχοι τοῦ Γεωργίου
 Λαπίθῃ, *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): Ὁδὴ - Ἀφιέρωμα εἰς *Giuseppe Schirò*, 413-425.
- Δ ε τ ο ρ ά κ η Θ., Ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ Γεωργίου Παχυμέ-
 ρη, *Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 1, Πέθυμο 1986,
 σελ. 299-307.
- Ἐπιβιώσεις ἀρχαίων μύθων στὰ βυζαντινὰ ἀγιολογικὰ κείμε-
 να, *Παλίμψηστον* 2 (1986), 63-76.

- Δετοράκη Θ., 'Ο Καζαντζάκης και τὸ Βυζάντιο, *Παλίμψηστον* 4 (1987), 181-198.
- Δρίτσα Δ., 'Ο εὐρθμος πατερικὸς λόγος εἰς τὴν ἱστορικὴν του ἐξέλιξιν, Ἀθήνα 1986.
- Θεοδώρου Β' Λασκάρεως, *Περὶ χριστιανικῆς διδασκαλίας λόγοι*, ἔκδ. Χ. Θ. Κρικωνῆ ('*Ανάλεκτα Βλατάδων*, 48) Θεσσαλονίκη 1988.
- Ίακώβ Δ., Στὸ περιθώριο ἐλληνικῶν κειμένων Γ', *Ἑλληνικά* 37 (1986), 133-141.
- Κελσίδου Ἀννας, «Γνωσεις» καὶ «Κτίσις» τῶν μεγίστων στὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ξενοφάνη καὶ στοὺς Πληθωνικοὺς «Νόμους», *Πελοποννησιακά* 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 333-340.
- Κεχαγιόγλου Γ., Χρονικὸ καὶ λογοτεχνήματα: τύχες τοῦ Λεοντίου Μαχαιρᾶ στὴν νεοελληνικὴ λογοτεχνία, *Ἀφιέρωμα στὸν Νίκο Σβορώνο*, τόμ. 2, Ρέθυμνο 1986, σελ. 405-442.
- Τύχες τῆς βυζαντινῆς ἀκριτικῆς ποιήσεως στὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία. Σταθμοὶ καὶ χρήσεις: ἀποτιμήσεις, *Ἑλληνικά* 37 (1986), 83-109.
 - Πρῶτες ἐκδόσεις τῆς ριμάδας τοῦ Ἀπολλώνιου: νέα στοιχεῖα, *Ἑλληνικά* 37 (1986), 145-159.
 - Γιὰ μιὰ νέα ἐκδοση τοῦ Ἀπολλώνιου: παρατηρήσεις καὶ προτάσεις, *Neograeca Medii Aevi*, Κολωνία 1987, σελ. 179-202.
- Κομίνη Α., Giuseppe Schirò (16 Ἰουνίου 1905-31 Δεκεμβρίου 1984), *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): *Ῥδὴ - Ἀφιέρωμα εἰς Giuseppe Schirò*, θ' - ιζ'.
- Κονταξόπουλου Κ. Μ., Μέγας Βασίλειος, ἕνας σκαπανέας τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, *Ἱατρολογοτεχνικὴ Στέγη*, ἔτ. 18ο, ἀρ. 72 (1986-1987), 31-32.
- Ἅγιος Στυλιανὸς ὁ Παφλαγὼν, *Ἱατρολογοτεχνικὴ Στέγη*, ἔτ. 19ο, ἀρ. 76 (1987-1988), 30.
- Κριαρᾶ Ε., *Λεξικὸ Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Δημῶδους Γραμματείας 1100-1669*, τόμ. 10: *μεγαλυνίσκω-μετέρομαι*, Θεσσαλονίκη 1988.

- Λ α μ π ά κ η Σ., 'Υπερφυσικές δυνάμεις, φυσικά φαινόμενα και δεισιδαιμονίες στην 'Ιστορία του Γεωργίου Παχυμέρη, *Σύμμεικτα* 7 (1987), 77-100.
- Θέματα από τη λογοτεχνία τῆς ἐποχῆς τῶν Κομνηνῶν. Ἐπισκόπηση τῆς ἔρευνας, *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 27-38.
- Μ α ρ κ ό π ο υ λ ο υ Α., Νέα στοιχεῖα γιὰ τὴ χρονολόγηση τῆς «Βιβλιοθήκης» τοῦ Φωτίου, *Σύμμεικτα* 7 (1987), 165-181.
- Μ α υ ρ ο μ ά τ η Ι., Τὰ βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ποιήματα «περὶ ξενιτείας», *Neograeca Medii Aevi*, Κολωνία 1987, σελ. 205-216.
- Μ ε λ ι τ η ν ι ώ τ ο υ Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ο υ, *Λόγοι ἀντιρροητικοὶ δύο*, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενοι ὑπὸ Μ. Α. Ὁρφανοῦ, Ἀθήνα 1986.
- Μ η ν ᾶ Κ., Τὸ γλωσσικὸ ἔργο τοῦ Σταμάτη Κ. Καρατζᾶ, *Δωδώνη* 15 (1986), ιε' - κστ'.
- Μ η τ σ ά κ η Κ α ρ., *Βυζαντινὴ Ὑμνογραφία ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη ὡς τὴν Εἰκονομαχία*, Ἀθήνα 1986².
- Μ π ε ν ά κ η Α. Γ., Βασίλειος Ν. Τατάκης († 2 Φεβρ. 1986), *Νέα Ἔστια* 119 (1986), 264-265.
- Μ π ό ν η Κ. Γ., Ἑρμείου Φιλοσόφου: «Διασυρμὸς τῶν ἔξω φιλοσόφων», ἔργον τοῦ ἱστορικοῦ Σωζομένου (;), *Πρακτικὰ Β' Διεθνoῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 375-377.
- Ο ἰ κ ο ν ο μ ῖ δ η Δ. Β., Ὁ Πορφύρης, *Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): *Φίλιον Λώρημα εἰς τὸν Τ. Γριτσόπουλον*, 113-120.
- Π α ν α γ ι ώ τ ο υ Π. Π., Τὰ ἱατρικὰ καὶ παραϊατρικὰ τοῦ Μεγάλου Φωτίου, *Παρονασός* 28 (1986), 5-20.
- Π α ν α ρ έ τ ο υ Ἀ ν ν ῖ τ α ς, Τὸ Βυζάντιο στὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία, *Βυζαντινὸς Δόμος* 1 (1987), 44-63.
- Π α π α δ ο π ο ύ λ ο υ Κ. Ν., Λεξικογραφικὰ καὶ διορθωτικὰ, *Θεολογία* 57 (1986), 577-589.
- Π α π α θ ω μ ό π ο υ λ ο υ Μ., Διορθώσεις στὸν «Πόλεμο τῆς Τρωάδος». Συμβολὴ Γ', *Δωδώνη* 15 (1986), 131-154.

- Π α ρ λ α μ ᾱ Μ. Γ., Θεοδώρου Β' Δούκα Λασκάρεως Μέγας Πα-
ρακλητικός Κανών (ῥδές ζ' και η'). Εἰσαγωγή καὶ ἔμμετρον
μεταγραφῆ, *Παλίμνηστον* 2 (1986), 53-62.
- Π λ α τ ᾶ κ η Ε., Πολυσυνώνυμα φυτὰ τῆς Κρήτης, *Κρητικὴ*
Ἑστία 1 (1987), 168-183.
- Π ο λ ί τ η - Σ α κ ε λ λ α ρ ι ᾶ δ η Μ α ρ ί α ς, Προβλήματα τῆς
ἔκδοσης τοῦ «Λόγου Παρηγορητικοῦ περὶ Δυστυχίας καὶ Εὐ-
τυχίας», *Neograeca Medii Aevi*, Κολωνία 1987, σελ. 285-
293.
- Ὁ Π ο υ λ ο λ ό γ ο ς. Κριτικὴ ἔκδοση με εἰσαγωγή, σχόλια καὶ
λεξιλόγιον Ἰσαβέλλας Τσαβαρῆ (*Βυζαντινὴ καὶ Νεοελληνικὴ*
Βιβλιοθήκη, 5), Ἀθήνα 1987.
- Π ο ὕ χ ν ε ρ Β., Θεατρολογικὲς παρατηρήσεις γιὰ τὸν «Κύκλο
τῶν Παθῶν» τῆς Κύπρου, *Πρακτικὰ Β' Διεθοῦς Κυπριολο-
γικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιωνικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία
1986, σελ. 447-466.
- S p r a d a r o G., Ἡ κυπριακὴ παραλλαγὴ τοῦ Σπανέα, *Πρακτι-
κὰ Β' Διεθοῦς Κυπριολογικοῦ Συνεδρίου*, τόμ. 2 (*Μεσαιω-
νικὸν Τμῆμα*), Λευκωσία 1986, σελ. 407-417.
- Σ τ α ν ί τ σ α Σ τ., Τὸ «Χρονικὸ τοῦ 1570» καὶ οἱ παραλλαγές
του: Τὰ χρονικὰ Ψευδο-Δωροθέου καὶ Μανουὴλ Μαλαξοῦ,
Πελοποννησιακὰ 16 (1985-1986): *Φίλιον Δώρημα εἰς τὸν Τ.
Γριτσόπουλον*, 593-633.
- T r a p p E. Κριτικὲς καὶ λεξικογραφικὲς παρατηρήσεις σὲ κεί-
μενο Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου, *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): Ὁ-
δὴ - Ἀφιέρωμα εἰς *Giuseppe Schirò*, 229-231.
- Τ σ ε λ ε γ γ ί δ η Δ., Ἡ Θεοτόκος κατὰ τὴν ὑμνογραφίαν τῶν
θεομητορικῶν ἑορτῶν, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 69 (1986), 22-
27.
- Τ σ ο υ κ ν ί δ α Γ. Ι., Ἐντυμβεύω-ἀδελφόφρων, *Θεολογία* 57
(1986), 472-473.
- Τ ω μ α δ ᾶ κ η Ε., Ἡ ἀκροστιχίδα τοῦ κανόνα τοῦ Ὁσίου Μαρ-
τινιανοῦ, *Δίπτυχα* 4 (1986-1987): Ὁδὴ - Ἀφιέρωμα εἰς *Giu-
seppe Schirò*, 410-412.

- Τ ω μ α δ ά κ η Ν. Β., 'Αγιολογικά και ύμνολογικά Α'. 'Ο "Άγιος 'Ιωάννης ό Ξένος και 'Ερημίτης έν Κρήτη 10ος-11ος αιών. Β'. Θεώνυμα και ιερώνυμα, ήτοι ή έλληνική όρολογία είς τήν έλληνικήν χριστιανικήν γλώσσαν. Γ'. 'Η βυζαντινή ζωγραφική και ή άγιολογία. Δ'. 'Η κυπριακή άγιολογία και ύμνογραφία έν σχέσει πρός τās κυπριακάς άκολουθίας, 'Επετηρίς 'Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών 46 (1983-86), 1-278.
- 'Εκ τής βυζαντινής έπιστολογραφίας. 'Ιωσήφ μοναχοῦ τοῦ Βρυενίου έπιστολαί λ' και αί πρός αὐτόν γ', 'Επετηρίς 'Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών 46 (1983-86), 279-364.
 - Είκονογραφικά (είκονόφιλοι-είκονομάχοι-όρολογία). 'Η 'Ανατολική 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία περι ιερών εικώνων και τής προσκυνήσεως αὐτών, Βυζάντιον. 'Αφιέρωμα στόν 'Ανδρέα Ν. Στράτο, τόμ. 2, 'Αθήνα 1986, σελ. 673-710.
- Χ ο ρ ι κ ί ο υ Σοφιστοῦ Γάζης, Σννηγορία μίμων. Είσαγωγή-κειμένο-μετάφραση-σχόλια Ι. Ε. Στεφανῆ, Θεσσαλονίκη 1986.
- H u n g e r H., Βυζαντινή Λογοτεχνία. 'Η λόγια κοσμική γραμματεία τών Βυζαντινών, τόμ. 1: Φιλοσοφία - Ρητορική - 'Επιστολογραφία-Γεωγραφία, μετ. Α. Γ. Μπενάκη, Ι. Β. 'Αναστασίου, Γ. Χ. Μακρῆ, 'Αθήνα 1987.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

- Ἐβραμέα Ἄννα 16, 29
 Ἐγγελόπουλος Α. Α. 16
 Ἐγραφιῶτης Δ. 25
 Ἐλεξίου Σ. 43
 Ἐλεξοπούλου Ἀθηνᾶ 7, 13
 Ἐναγνωστόπουλος Β. Ν. 16
 Ἐναστασίου Ι. Ε. 16
 Ἐνεστίδης Α. 16
 Ἐντουράκης Γ. 7
 Ἐντύπας Κ. 32, 33
 Ἐντωνόπουλος Η. 7
 Ἐποστολίδης Κ. Μ. 24
 Ἐρβελέρ, Ἐλένη Γλύκατζη- 32
 Ἐσδραχᾶ Αἰκατερίνη 32
 Ἐσημακοπούλου -Ἀτζακᾶ Πανα-
 γιῶτα 7
 Ἐσπρᾶ-Βαρδαβάκη Μαίρη 7
 Ἐχειμάστου-Ποταμιάνου Μυρτάλη
 7
 Ausset P. 13

 Βαγιακάκος Δ. 43
 Βακαλόπουλος Α. 32
 Βάκαρος Δ. 16
 Βαρλᾶς Μ. 17
 Βασιλάκη Μαρία 8
 Βασιλείου Π. 43
 Βασιλικοπούλου -Ἰωαννίδου Ἄγνη
 17
 Βέης Ν. 30
 Βεϊνόγλου Τ. 17
 Βελισσαρίου Π. 24

 Βλαχοπούλου Φωτεινὴ 43
 Βλυσίδου Βασιλικὴ 32
 Βοκοτόπουλος Π. Α. 8
 Βολανάκης Ι. 8
 Βουρλῆς Α. 17
 Βρανούση Ἔρα 30
 Bakker W. 43
 Bloch M. 29

 Γαλάνη-Κρίκου Μίνα 28
 Γαλίτης Γ. Α. 17
 Γάσπαρης Χ. 29
 Γεδεῶν Μ. Ι. 43
 Γιέβριτς Α. 17
 Γκιολῆς Ν. 8
 Γκράτζιου Ὀλγα 8
 Γόνης Δ. Β. 17
 Γουναρίδης Π. 14, 17

 Δανέζης Γ. 43
 Δετοράκης Θ. 18, 33, 43, 44
 Δημητράκοπούλου-Σκυλογιάννη
 Νικολέττα 8
 Δημητροκάλλης Γ. 8
 Δρακόπουλος Π. 33
 Δρανδάκης Ν. 8
 Δρίτσας Δ. 44

 Ἐγγλεζάκης Β. 18
 Ἐλευθεριάδης Ε. 18
 Ἐυαγγελάτου-Νοταρᾶ Φλωρεντία
 18, 33

- Ζακυθηνός Δ. Α. 33
 Ζαχαριάδου Έλισάβετ 33
 Ζέπος Π. Ι. 14
 Ζήσης Θ. Ν. 18
 Ferjancic B. 40
- Ήμελλος Σ. Δ. 26
 Heuzey L. 31
 Hild F. 25
 Hunger H. 47
- Θέμελης Χ. 18
 Θεοχάρη Μαρία 9
 Θεοχαρίδου Καλλιόπη 9
- Ίακώβ Δ. 44
 Ίουστίνος (Σιμωνοπετρίτης) 18
 Irmscher J. 18
- Καββαδίας Γ. 33
 Καϊμάκης Δ. Β. 19
 Καλλιγᾶ Χάρις 9
 Καλλιγᾶς Α. 9
 Καλοπίση-Βέρτη Σοφία 9
 Καραγεώργος Β. Σ. 33
 Καραγιάννης Γ. Στ. 24
 Καραγιαννόπουλος Ι. 34
 Καρακατσάνη Ἀγάπη 9
 Καραμεσίνη-Οικονομίδου Μάντω
 28
- Καρᾶς Μ. 19
 Κάσδαγλη Ἄννα-Μαρία 42
 Κατσαρός Β. Κ. 24
 Κελεσίδου Ἄννα 44
 Κεχαγιόγλου Γ. 44
 Κιουσοπούλου Ἄντωνία 34
 Κίσσας Σ. 24
 Κόκκοτος Δ. 26
 Κομίνης Α. 44
 Κονιδάρης Δ. Κ. 42
 Κονταξόπουλος Κ. Μ. 44
- Κοντοβᾶς Β. Θ. 19
 Κοντός Δ. 38
 Κορδῶσης Μ. Σ. 24, 26
 Κορρές Θ. 34
 Κοσμᾶς (Μητροπ.) 34
 Κούκουρα Δήμητρα 19
 Κουντούρα-Γαλάκη Ἐλεωνόρα 32,
 34
 Κουτελάκης Χ. 42
 Κραβαρτόγιαννος Δ. 28, 34
 Κριαρᾶς Ε. 44
 Κρικῶνης Χ. Θ. 44
 Κυριακοῦ Κατερίνα 9
 Κύρρης Κ. 35
 Κυρτάτας Δ. 35
 Κωνσταντέλος Δ. 35
 Κωνσταντινίδη Χαρά 9
 Kilian K. 34
 Koder J. 24, 25
- Λαίτου Ἀγγελικὴ 29, 35
 Λαμπάκης Σ. 42, 45
 Λαμπρινίδης Μ. Α. 19
 Λαμπροπούλου Ἄννα 25
 Λαμφίδης Ο. 19, 30
 Λέτσιος Δ. 35
 Λιγνάδης Τ. 35
 Λουγγῆς Τ. 35
 Le Goff J. 35
- Μαδερᾶκης Σ. Ν. 9
 Μαλάμογλου Εὐη 36
 Μαλιγκούδης Φ. 36
 Μαλτζέζου Χρύσα 36
 Μαντζαρίδης Γ. Ι. 19
 Μαραβᾶ-Χατζηνικολάου Ἄννα 10
 Μαρκομιχελᾶκη Ἀναστασία 36
 Μαρκόπουλος Α. 36, 45
 Μαρτζέλος Γ. Δ. 19
 Ματσούκας Ν. 20
 Μαυρομάτης Ι. 45

- Μαυρομαμάτης Λ. 30, 36
 Μειμάρης Γ. 30
 Μέξης Β. 42
 Μηνᾶς Κ. 45
 Μητσάκης Κ. 45
 Μισίου Διονυσία 36
 Μουζάκης Σ. 10, 26
 Μουρίκη Ντούλα 10
 Μουτσόπουλος Ν. Κ. 10
 Μπαρτιγιάν Χ. 36
 Μπενάκης Α. Γ. 45
 Μπόνης Κ. Γ. 45
 Μπούρα Λασκαρίνα 10
 Μπούρας Χ. 10
 Μπουρδάρα Καλλιόπη 14
 Μυλοποταμιτάκη Κατερίνα 26
 Μωραΐτης Φ. 20
 Μωϋσῆς ('Αγιορείτης μοναχός) 20
 Mallat P. 42
 Marinescu P. 19
 Meyendorff J. 20

 Ναστάσε Δ. 10
 Ναυπλιώτης-Σαραντηνός Ι. 28, 42
 Νεράντζη-Βαρμάζη Βασιλική 37
 Νιαβῆς Π. 37
 Νικολαΐδης Κ. Ν. 25
 Νικολάου Κατερίνα 37
 Νικολιδάκης Μ. 10
 Νικονάνος Ν. 10
 Ντούρου -'Ηλιοπούλου Μαρία 37
 Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου Μαρία
 37

 Οικονομάκης Ν. Ε. 37
 Οικονομίδης Δ. Β. 45
 Οικονομίδης Ν. 14, 37
 Οικονόμου Ν. 42
 'Ορφανός Μ. Α. 45
 Ο'bweng-Okwess Κ. 37
 Ostrogorsky G. 30

 Παϊτζη -'Αποστολοπούλου Μάχη
 20
 Παλιούγκας Θ. 25
 Παλιούρας Θ. 25
 Πάλλας Δ. Ι. 37
 Πάλλας Π. 20
 Παναγιωτάκης Ν. Μ. 38
 Παναγιωτίδη Μαρία 10
 Παναγιώτου Π. Π. 45
 Παναρέτου 'Αννίτα 45
 Παντελεήμον (μητροπ. Θεσσαλο-
 νίκης) 20
 Παπαγιάννη 'Ελευθερία 14
 Παπαδάκη-Oekland Στέλλα 11
 Παπαδάκης Ν. 38
 Παπαδόπουλος Α. Μ. 20, 21
 Παπαδόπουλος Κ. 21, 45
 Παπάζογλου Γ. Κ. 30
 Παπαζώτος Θ. 11, 25
 Παπαθανασίου Α. 21
 Παπαθωμόπουλος Μ. 46
 Παπανικόλα-Μπακιρτζῆ Δήμητρα
 11
 Παπαρρηγόπουλος Κ. 38
 Παπᾶς Α. 11
 Παπαχρυσάνθου Διονυσία 21
 Παπουλίδης Κ. 30
 Παρασκευαΐδης Π. 38
 Παράσογλου Γ. Μ. 29
 Παρλαμᾶς Μ. Γ. 46
 Πασπάτης Α. Γ. 11
 Πάσχος Π. 21
 Πατούρα Σοφία 38
 Παῦλος, Μητρ. Σουηδίας 14, 21
 Περεντίδης Σ. 14
 Πιτσάκης Κ. Γ. 14
 Πιτσιλίδης Α. Γ. 28
 Πίτσιος Θ. Κ. 11
 Πλατάκης Ε. 46
 Πολίτη-Σακελλαριάδη Μαρία 46
 Πρεμετίδης Γ. 21

- Πρίντζιπας Γ. 35
 Προβατάκης Θ. Μ. 21
 Προκοπίου Γ. Α. 11

 Patlagean Evelyne 38
 Philippon J. 13
 Puchner W. 46
 Ραντούνοβιτς Β. 21
 Rice, D. Talbot 38
 Runciman S. 38

 Σαββίδης Α. Γ. Κ. 38, 39, 42
 Σαββοπούλου Ξανθή 24
 Σαμουηλίδης Χ. 39
 Σαραφιανός Γ. 32, 33
 Σβορώνος Ν. 39
 Σδρόλια Σταυρούλα 25
 Σιμόπουλος Κ. 39
 Σκλάβου-Μαυροειδή Μαρία 11
 Σμυρνάκης Γ. 21
 Σοφιανός Δ. Ζ. 21, 31
 Σπανός Κ. 25
 Σπέντζας Σ. 29
 Στάθης Γ. 27
 Σταμούλης Χ. 22
 Στανίτσας Στ. 46
 Στασινόπουλος Σ. 11
 Σταυρίδης Β. Θ. 22
 Στεφανής Ι. Ε. 47
 Στίκας Ε. Γ. 12
 Στουφή-Πουλημένου Ίωάννα 12
 Στρατή Ἀγγελική 12
 Συνέλλη Κατερίνα 39
 Σφηκόπουλος Ι. Θ. 25
 Σωτηρόπουλος Χ. Γ. 22
 Σωτηρούδης Η. 31
 Schreiner P. 39
 Spadaro G. 46

 Ταβλάκης Ι. 21
 Τουράτσογλου Γ. 28

 Τριανταφυλλόπουλος Δ. 12
 Τρωϊάνος Σ. 15
 Τσαβαρῆ Ἰσαβέλλα 46
 Τσάμης Δ. Γ. 22, 39
 Τσάρας Γ. 33
 Τσελεγγίδης Δ. 46
 Τσιγαρίδας Ε. Ν. 12
 Τσιρπανλῆς Ζ. 40
 Τσίτσας Α. Χ. 22
 Τσιούμη Χρυσάνθη 12
 Τσιτουρίδου Ἄννα 12
 Τσουγκαράκης Δ. 40
 Τσουκνίδας Γ. 46
 Τσουλκανάκης Ν. 22
 Τσούρτη-Κούλη Ἡὼς 28
 Τσώτσου Μαρία 40
 Τομαδάκης Ε. 47
 Τομαδάκης Ν. Β. 47
 Trapp E. 46

 Φουντούλης Ι. 22
 Φραγκόπουλος Θ. Δ. 40
 van Gemert A. F. 43

 Χαραλαμπίδης Κ. 13
 Χατζηδάκη Νανώ 7, 13
 Χατζηδάκης Μ. 13
 Χατζησολωμός Σ. 27
 Χιδίρογλου Η. 26
 Χρηστίδης Δ. Α. 40
 Χρήστου Π. Κ. 22
 Χριστοφίλόπουλος Α. 15
 Χριστοφίλοπούλου Αικατερίνη 15,
 40
 Χρυσός Ε. 40, 41
 Χρυσουλάκης Γ. 7, 13
 Wittek P. 32
 Woodhouse C. M. 29

 Ψαρρᾶς Σ. Ε. 28
 Ψευτογκᾶς Β. Σ. 22



*Τυπογραφείο ΜΑΝΟΥΤΙΟΣ του Χρίστου Γ. Μανουσαρίδη
Ζηνοδώρου 17, 104 42 Αθήνα, τηλ. 5133680 & 5130848*

